EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

ÇARŞAMBA 5 Temmuz 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1821

Faşistler öğrenci yurtlarını soygun merkezi ve saldırı üssü olarak kullanıyor

Bir işadamını tehdit ederek fidye isteyen iki faşist yakalandı

★ CELALETTİN AYDINOĞLU VE ZEKİ AYATA ADLI FAŞİSTLER ADANA YURDUNA YAPILAN BASKINDA YAKALANDI

★ «CELLAT» LAKABI İLE TANINAN CELALETTİN AYDINOĞLU AYNI SUÇTAN BİR KEZ DAHA YAKALANMIŞTI

İSTANBUL (İSTA)

Beşiktaş Ihlamur Caddesinde oturan bir işadamından telefon tehditi ile para isteyen iki faşist komando, Adana Yurduna yapılan operasyon sonucu silahlı olarak yakalanmışlardır.

Edinilen bilgilere göre Beşiktaş Ihlamur Caddesi 14/3 No'da oturan Nihat Cumbul adlı işadamını telefonla arayan kişiler 300 bin lira vermesini, aksi halde kendisini öldüreceklerini söylemişlerdir. Telefonla tehdit edilmesinden sonra polise başvuran işadamı hayatının tehlikede olduğunu bildirmiştir. Sözkonusu tehdit telefonunun kendisini daha önce tehdit eden Zeki Ayata adlı kişi tarafından yapıldığını belirten Nihat Cumbul'un bu açıklamasından sonra polis Zeki Ayata'nın kalmakta olduğu Adana Yurduna bir operasyon düzenlemiştir.

Yapılan operasyon sırasında tehditle

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Türkiye-Yunanistan teknik heyetleri arasındaki resmi görüşme Ankara'da başladı

«Kıbrıs'ta barışı ancak Kıbrıs işçi sınıfı ve emekçi halkı gerçekleştirebilir»

KÖGEF, KIBRIS'TAKİ SON GELİŞMELERLE İLGİLİ YAPTIĞI AÇIKLAMADA ŞU NOKTALAR ÜZERİNDE DURDU

1) NATO'NUN ÇÖZÜM YOLLARIYLA KIBRIS SORUNU ÇÖZÜLEMEZ.
2) KARŞI DEVRİMCİ MAOCU PAÇAVRA İLE DENKTAŞ İKİLİSİNİN «KIBRIS'TA KÜBALI ASKERLER VAR» YOLUNDAKİ YAYGARA VE PROVOKASYONU, KIBRIS'LA İLGİLİ GERÇEKLERİ ÖRTEMEZ.
3) ECEVİT HÜKÜMETİ, SSCB İLE İMZALADIĞI ORTAK SİYASAL BELGE HÜKÜMLERİNE SADIK KALARAK, KIBRIS'TA FAŞİST ÖRGÜTLENMELER KARŞISINDA TARAFSIZ KALMAMALIDIR
4) SORUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN TOPLUMLARARASI GÖRÜŞMELER BM GÖZETİMİNDE BAŞLATILMALI

HABER MERKEZİ

Kıbrıslılar Öğrenim ve Gençlik Federasyonu Yönetim Kurulu, Kıbrıs sorununda kaydedilen son gelişmeleri değerlendirmiş, NATO'nun istekleri doğrultusunda varılacak bir çözümün, sorunu daha büyük boyutlara ulaştırılacağını kaydetmiştir.

Kıbrıs sorununun emperyalizmin çıkar hesapları uğrunda yaratıldığının kaydedildiği açıklamada, sorunun tüm yakıcılığını devam ettir-

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

“İKİ ÜLKE, DETANTI GÜÇLENDİRMELİDİR,,

★ Genel Sekreter Theodoropulos, Başbakan Ecevit ve Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün ile görüştü.

★ İki ülke arasındaki tüm sorunları kapsayan görüşmeler sırasında özellikle Sovyetler Birliği ile varılan anlaşmalar ve kıta sahanlığı konuları ele alındı.

★ Kıbrıs, Ege ve diğer sorunların bugün ele alınması bekleniyor. Yunanistan teknik heyeti, yarın ülkemizden ayrılacak.

★ Yunanistan'ın, iki ülke arasında, karşılıklı bir «saldırmazlık paktı» önerisiyle geldiği bildiriliyor.

HABER MERKEZİ

Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri ve Büyükelçi Byron Theodoropoulos ilk olarak Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'ü ziyaret etmiş ve kendisiyle bir süre görüşmüştür. Gündüz Ökçün, görüşmeden önce yaptığı konuşmada Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunların çözülemeyecek sorunlar olmadığını belirtmiş, «iki ülke arasındaki ihtilafların olumlu bir şekilde halledilmesi bölgedeki detantı güçlendirecektir» demiştir.

Başbakan Ecevit ile Yunanistan Başbakanı Karamanlis'in Montrö'deki buluşmaları sırasında varılan görüş birliği çerçevesinde bir araya gelen Yunanistan heyeti ile Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Şükrü Elekdağ başkanlığındaki Türkiye heyetleri arasındaki teknik düzeydeki görüşmeler dün öğleden sonra başlamıştır.

İki ülke arasındaki tüm sorunları içeren görüşmeler sırasında özellikle Sovyetler Birliği ile varılan anlaşmalardan sonra kıta sahanlığı konusunun ele alındığı bildirilmektdeir. Kıbrıs ve diğer sorunların da görüşüleceği toplantılar bugün de devam edecek ve Yunanistan heyeti yarın Türkiye'den ayrılacaktır.

Öteyandan Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Theodoropoulus dün saat 18.00'de Başbakan Bülent Ecevit tarafından da kabul edilmiştir.

Thedoropoulos'un teknik düzeyde yapılan görüşmelerde Yunanistan tarafının getirdiği önerileri Ecevit'e de aktardığı ve görüş teatisinde bulunduğu bildirilmiştir.

Yunanistan heyetinin İstanbul'dan Ankara'ya varı-

Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

KREDİ YURTLAR KURUMU YONETIM KURULU BAŞKANI HALIL GUVEN AÇIKLADI

1519 öğrencinin yurtla ilişkisi kesildi, 1565 öğrencinin de kredileri iptal edildi

★ Edirnekapı Yurdundaki 242 kişinin hem tüm yurtlarla ilişkisi kesildi ve hem de kredileri iptal edildi.

★ Güven, Maçka Yurdunun 1978 - 1979 öğrenim yılında İTÜ öğrencilerinin hizmetine açılacağını bildirdi...

★ Kurumdan kredi alan öğrencilerin kredilerinin 500 liradan 800 liraya çıkarılmasından sonra 8 aylık birikmiş farkların verilmesine başlandı...

ANKARA (İSTA)

Yüksek Öğrenim Kredi Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür Vekili Halil Güven dün bir basın toplantısı düzenleyerek, kurumun son yıllarda amacından bilinçli olarak saptırıldığını belirtmiş, kurumun ilkelerine aykırı davranan 1519 öğrencinin yurtlarla ilişkilerinin kesildiğini, 1965 öğrencinin ise kredilerinin iptal edildiğini söylemiştir.

İstanbul'daki Maçka Yurdunun öğrenime açılabilme-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

40 demokratik kuruluş Edirnekapı'dan çıkarılanların AOS'e naklini kınadı

İSTANBUL (İSTA)

İTÜ öğrencilerinin kaldıkları çadırlar sökülerek öğrenciler gözaltına alınırken, Edirnekapı Yurdundaki faşistlerin Atatürk Öğrenci Sitesine nakledilmeleri taraflı bir davranışın kanıtı olarak nitelenmiştir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

POL-DER'lilerin gözaltına alınması kınandı

HABER MERKEZİ

Örgütlerinin kapatılmak istenmesini protesto etmek amacıyla, izinli afiş asan POL-DER üyelerinin gözaltına alınması, ilerici polis memurları üzerinde yeni bir baskı olarak değerlendirilmiş ve demokratik kamuoyunca tepkiyle karşılanmıştır.

POL-DER yetkilileri, üyelerinin izinli afiş astıklarını ve demokratik haklarını kullandıklarını belirtmişler ve POL-DER'in kapatılması için yeni tertipler içine girildiğini söylemişlerdir. İçişleri Bakanı Özaydınlı'nın POL-DER üyelerinin gözaltına alınmasından sonra **«Polis derneklerinin kapatılacağını»** tekrarlamasını da anlamlı karşılayan POL-DER yetkilileri, tekelci basının da konuyu çarpıtarak verdiğini ifade etmişlerdir.

Öteyandan, birçok demokratik örgüt temsilcisi de POL-DER üzerinde oynanmak istenen oyunları kınamış ve POL-DER üyelerinin izinli afişleme sırasında demokratik haklarını kullandıklarını hatırlatmışlardır. Demokratik örgüt temsilcileri, örgütü kapatılmak istenen her üyenin **«örgütümüz kapatılamaz»** demesinin ve bunu kamuoyuna duyurmasının en doğal hakkı olduğuna işaret etmişlerdir.

İŞTEN EL ÇEKTİRİLDİ

Diğer taraftan İçişleri Bakanlığı'nın POL-DER yöneticilerine ve afiş asarken yakalanan polislere işten el çektirdiği öğrenilmiştir. Bu arada İçişleri Bakanlığı'nın POL-DER yöneticilerine olarak soruşturma açtırdığı ve POL-DER ile birlikte POL-BİR yöneticileri hakkında da soruşturma yapıldığı bildirilmiştir.

Etiyopya da EYK'ya üyesi oluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Etiyopya'nın da kısa bir süre sonra kısa adı EYK olan Ekonomik Yardımlaşma Konseyine üye olacağı bildirilmektedir. Etiyopya'nın üye olması ile birlikte EYK'nın üye sayısı 11'e çıkacaktır.

Ekonomik Yardımlaşma

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Elçi, demiryolu yapımına ağırlık vereceklerini açıkladı

ANKARA, (İSTA)

Bayındırlık Bakanı **Şerafettin Elçi** bugüne kadar uygulanmakta olan karayolu politikasının otomotiv sanayiine hizmet etmekten öte bir işe yaramadığını söylemiş, Türkiye'nin demiryolu ağının modern standartlara uygun hale gelmesi için bu yıl 1 milyar 200 milyon lira harcanacağını belirtmiştir.

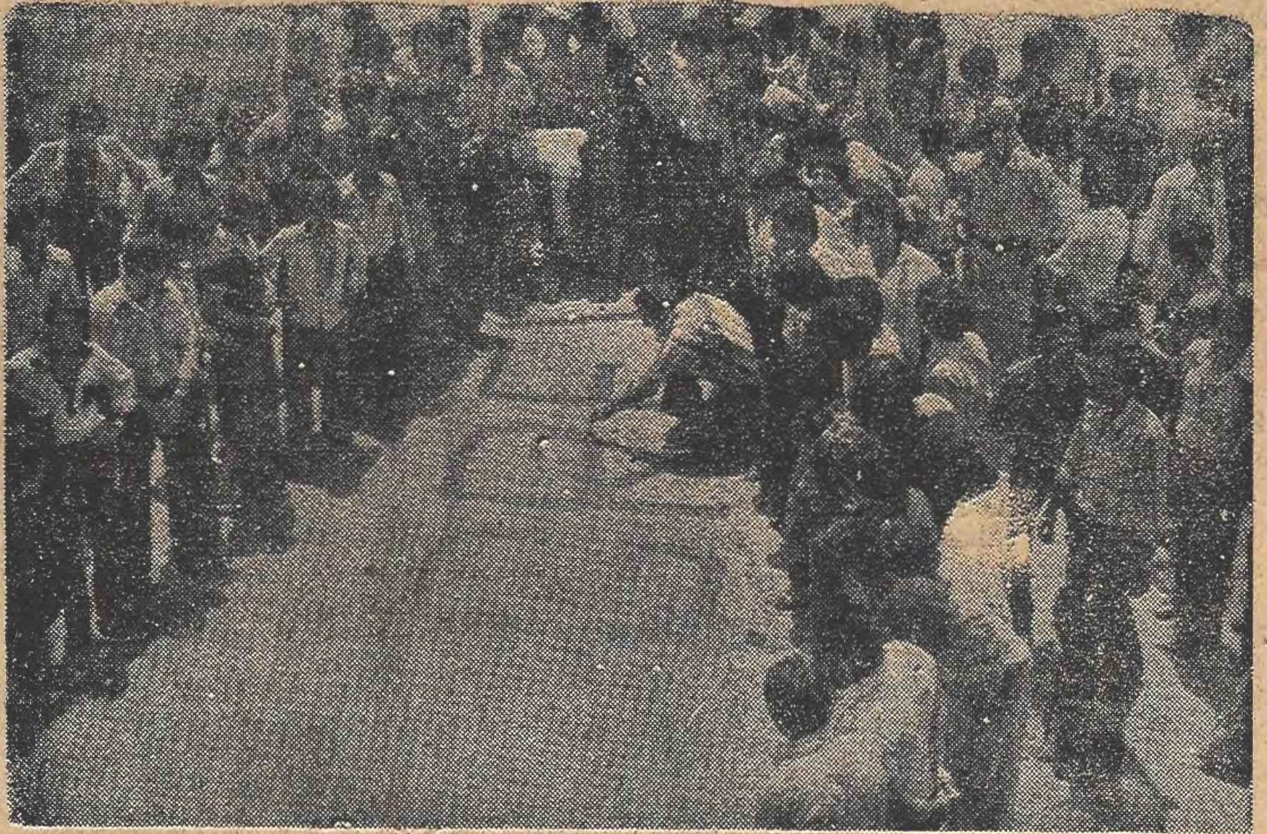
Elçi, Akdeniz Bölgesinde yaptığı inceleme gezisinden dönüşünde basın mensuplarıyla görüşmüş, günümüz karayolu politikasının petrol tüketimini artırmakta olduğunu kaydederek; **«biz demiryolu yapımı politikası izleyeceğiz. Demiryolu hatlarından yalnız batı-doğu değil, kuzey-güney hattı da geliştirilecektir»** demiştir.

Bayındırlık Bakanı Elçi, kamu yatırımlarının zamanında bitirilmesi için yatırımların kamu eliyle yürütülmesi gerektiği görüşünü de savunmuş, bu konuda hazırlanan yasa tasarısının meclislerden biran önce geçirilmesi gerektiğini söylemiştir.

“ÇUKUROVA'DA SITMA VAR,,

Mehmet BARAK'ın röportajı

5. sayfamızda

Maden-İş'in kademeli grevleri sürüyor

Daysal “MESS karşısında metalurji işçileri haklı istemlerini elde edecekler,,

★ MADEN-İŞ GENEL BAŞKANVEKİLİ KEMAL DAYSAL, MESS'İ SUÇLADI VE BU İŞVEREN KURULUŞUNUN SEKTER TAVRINI ELEŞTİRDİ. UYUŞMAZLIĞA DÜŞÜLEN 21 İŞYERİNDE TOPLAM 5122 İŞÇİ ÇALIŞIYOR.

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası ile Madeni Eşya İşverenleri Sendikası (MESS) arasında sürdürülen toplusözleşme görüşmelerinde herhangi bir anlaşmanın sağlanamaması üzerine, Maden-İş Sendikası, kademeli grev uygulamasını sürdürmektedir. Bununla ilgili olarak Elsa işyerinden sonra Tezsan ve Çelik Montaj işyerleri de greve başlamışlardır. Uzel, Perfektüp ve Sütsan işyerlerinde çalışan işçiler ise grevle ilgili hazırlıklarını tamamlamışlardır.

Öteyandan Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplusözleşme Dairesi Başkanı **Kemal Daysal,** konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, MESS'i suçlamış, aynı işi yapan bir başka fabrikada anlaşma sağlandığı halde, MESS'e bağlı işyerlerinde toplusözleşme görüşmelerinin greve neden olacak bir uyuşmazlık içine girdiğini kaydetmiştir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Demokratik Almanya Kıbrıs'ın bütünüyle askerden arındırılmasını istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Demokratik Almanya, dünya ilerici kamuoyunun Kıbrıs'ın tamamıyla askerden arındırılması yolundaki görüşlerini desteklediğini açıklamıştır.

Kıbrıs Dışişleri Bakanı Niko Rolandis'in Demokratik Almanya'yı ziyareti sırasında, şerefine verilen bir yemekte konuşan Demokratik Almanya Dışişleri Bakanı Oskar Fischer, ülkesinin ve müttefiklerinin, Kıbrıs'ın bağımsızlık, toprak bütünlüğü ve bağlantısızlığını da desteklediğini kaydetmiştir. Demokratik Almanya Dışişleri Ba-

(Devamı Sa. 7 Sü. 1'de)

Londra'da polisle çatışmaya giren 9 Maocu tutuklandı

★ İngiltere'deki Türkiyeli ilericilerin birliğini parçalamayı amaçlayan Maocuların yeni bir örgüt kurma planları devrimcilerin kararlılığı sayesinde suya düştü

LONDRA (İSTA)

Maocuların, İngiltere'deki devrimci, ilerici, yurtsever Türkiyeli öğrencilerin birliğini bozmak amacıyla yeni bir öğrenci örgütü kurma giri-

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

HAFTALIK

Petrol sorunu ve kamulaştırma

Sadun AREN

Geçen hafta, özellikle İstanbul'da, şiddetli bir petrol sıkıntısı çekilmiştir. Alınan bazı önlemlerle sıkıntı sonradan bir ölçüde hafifletilmiştir. Ama sorunun düğümü henüz çözülmemiştir, devam etmektedir. Bu nedenle petrol sorunu güncel bir konu olarak tekrar gündeme gelmiş bulunmaktadır. Gerçi diğer bütün sorunlar gibi petrol sorunu da ülkenin diğer sorunlarından, ya da başka bir deyişle içinde yaşadığımız ekonomik bunalımdan bağımsız değildir ama, ekonomi içindeki yerinin önemi ve boyutlarının büyüklüğünden ötürü gene de ayrı olarak ele alınmasında büyük bir sakınca yoktur.

Türkiye'nin cari petrol gereksinimi (tüketimi) 18 milyon ton civarındadır. Bunun 15 milyon tonu dışarıdan ithal edilmekte ve buna karşılık yaklaşık 1,5 milyar dolar, yani ihracatımızın yüzde 75'inden fazlası ödenmektedir. 3 milyon ton civarında olan yerli petrol üretimimizde son yıllarda, hafif te olsa, bir azalma görülmektedir. Azalma yabancı petrol şirketlerinin üretimlerinde olmaktadır. Bu rakamlar, hele içinde bulunduğumuz döviz darboğazı da gözönünde tutulursa, yerli petrol üretimini artırma çabalarının yanı sıra petrol tüketimini kısıtlamanın ekonomik bakımdan ne büyük bir önem taşıdığını ortaya koymaya yeterlidir sanırız.

Bilindiği gibi, herhangi bir kıt malın tüketiminde tasarruf sağlamak için ilk alınacak önlem o malın fiyatını yeterince artırmaktır. Serbest piyasa koşullarında bu zaten kendiliğinden olur. Eğer fiyat hükümet tarafından tesbit edilmişse, artırmayı da gene hükümetin yapması gerekir. Aksi halde talep artışı ve kıtlıklar ve kuyruklar başlar. Giderek mal karaborsaya da düşer. Açıktır ki, bir malın fiyatı diğer malların fiyatlarıyla birlikte yükselince alıcıları onu daha tasarruflu olarak kullanırlar. Aynı sonucu verecek diğer bir önlem de, kıt malın satışını vesikaya (karneye) bağlamaktır. Bu yolla tüketim doğrudan doğruya kısıtlanmış olur. Vesikalandırma yoluna, esas olarak, serbest piyasa mekanizması işlemiyor ve söz konusu mal olması gerekli olandan daha ucuz bir fiyatla satılmak isteniyorsa başvurulur. Uygulamada her iki önleme de birarada başvurulması olanaklıdır. Yani, esas olarak malın fiyatı gereğince yükseltilir, fakat aynı zamanda belli bazı alıcılara belli miktarda mal vesika ile daha ucuz bir fiyatta satılabilir. Örneğin komşumuz Yunanistan'da petrol fiyatları yükseltilmiş fakat sadece turistlere belli miktarda petrolün vesika ile ucuz satılması da sağlanmıştır.

Yukarda belirtmiş olduğumuz üzere, petrol Türkiye için kıt bir madde olduğu halde, hükümet bunun tüketimini kısıtlayacak henüz hiç bir önlem almamıştır. Hatta durum bunun tam tersidir. Gerçekten, bütün diğer malların fiyatları arttığı ya da artırıldığı halde petrol fiyatları sabit tutulmuştur. Daha sonra mart başında yapılmış olan yüzde 30 oranındaki devalüasyona rağmen, yani ithal edilen petrol fiyatı bu devalüasyona fiilen yüzde 30 oranında artmış olmasına rağmen petrol fiyatları gene sabit tutulmuştur.

Böylece petrol tüketimi, hükümet tarafından kısıtlanmak şöyle dursun tam tersine teşvik edilmiş olmaktadır. Ayrıca, petrol fiyatını düşük tutmak için hazinenin altına girmiş olduğu finansman yükü de enflasyonu körükleyici bir rol oynamaktadır. Bütün bu nedenlerle petrol fiyatlarının yeterli oranda artırılması zorunludur. Bunun yanısıra turistlere, taksi dolmuş şoförlerine, yük kamyonlarına ve böyle belli miktarlarda petrolü ucuz fiyatlarla satabilmek için vesika usulüne de başvurabilir.

Diğer taraftan yerli petrol üretiminin artırılması da son derece önemli bir konudur. SSCB'nin bu konuda yardım vaadinde bulunması Türkiye için büyük bir fırsattır. Bu fırsatın vakit geçirilmeden değerlendirilmesi gereklidir. Ancak ne var ki, petrol sanayii aramadan dağıtıma kadar, tek bir bütün teşkil eder. Bu bütünün bir bölümünün dev boyutlu yabancı petrol tekellerinin elinde bulunması, bu alanda tek bir milli politika izlenmesine engeldir. Ayrıca Türkiye, petrolünü hala yabancı şirketlere işleten nadir ülkelerden biridir. Bütün bu nedenlerden ötürü petrolün, aranmasından dağıtımına kadar kamulaştırılması ve bütün bu işlerin tek bir ulusal kuruluş eliyle yürütülmesinin sağlanmasında büyük yarar vardır.

YORUM

Oya BAYDAR

Senatörün «tarafsız»ı

Cumhuriyet Senatosu'nda parti gruplarından ayrı bir Milli Birlik Grubu var. Bir de Cumhurbaşkanlığı kontenjanından senatör olanlar var. Bu sonuncu grup Senato'da son yılında oluşan kılpayı dengeyi, şu ya da bu yönde etkileyebilecek bir nicel güce sahip. Yani onbeş kontenjan senatörünün nicel gücü küçümsenemez. Millet Meclisi ve Senato gibi, burjuva demokrasilerinde ulusun iradesinin somutlandığı savunulan kurumlarda «seçimle değil atama ile» gelen parlamenterler, demokratik işleyişe uyumlu mudur? Kanımızca bu soruya kolay kolay «evet» denemez. Söz konusu atamayı yapan kuruluşun Cumhurbaşkanlığı olması bile bu yargıyı değiştirmez.

Ancak biz bu yazıda bunun tartışmasını bile yapmaya gerek duymuyoruz. Çünkü başlangıcından bu yana süregelen uygulama göstermiştir ki, Cumhurbaşkanlarınca atanan senatörlerin hemen hiç biri demokrasinin gelişmesi, genişlemesi, özgürlüklerin güvence altına alınması yönünde kalıcı savaşımlar vermemişlerdir.

27 Mayıs 1960'ı izleyen günlerde -belki de bilinçli olarak- yaygınlaştırılan «politikacı» düşmanlığı sanırız hâlâ etkisini sürdürüyor. Halkımızın ekonomik ve siyasal yaşamındaki darboğazların yegane sorumlusu olan tekelci sermayenin gözardı edilip, tüm kötülüklerin kaynağı olarak «politikacı» adı verilen kişilerin gösterilmesi en azından bir yanıltmacayı işaret eder. Ancak bu yanıltmaca hele 27 Mayıs sonrasında iyice propaganda edilmiş, halkımızın seçtiği ve yönetime tepeden inme asker müdahalelerde gören «sözde ilerici» güçlerin de desteği ile seçilerek meclislere gelmiş, bu yüzden de seçmenlerine hoşgörünmek amacıyla her türlü ödün vermeye teşne politikacılar «tü kaka» ilan edilmiş, buna karşılık, «seçilmek için çaba harcamak» gibisinden «sıradan» uğraşlara tenezzül buyurmayan kendinden menkul «okumuşlar, bürokratlar, teknokratlar»dan medet umulmuştur. Kontenjan senatörlüğünün Anayasamıza girişi büyük ölçüde bu etkenlerle gerçekleşmiştir.

Nitekim 12 Mart'ta kurulan 1. Erim Hükümeti'nde bu «anti-demokratik» eğilim zafer işaretini çakmış ve beyin takımı adı verilen bürokrat, teknokrat filan gibi «politika çamuruna bulaşmamış» ya da «partilerüstü (!)» kalmış kişiler ağırlıklı olarak Hükümeti kurmuşlardır.

Sonra ne olmuştur?

Olan, 1971 açık faşist döneminin arşivlerinde, sıkıyönetim dosyalarında, zulüm gören ilericilerin, yurtseverlerin, sosyalistlerin, komünistlerin belleklerinde kazılıdır.

Beyin takımının tümü de -bazıları kendilerine rağmen de olsa- kanlı bir dönemin belli başlı sorumluları arasında yerlerini almışlar ve tarih onlara böyle tescil edilmiştir. Belki istemeyerek... Ama tarihin acımasız ve iltimassız yürüyüşü, böylesi «kişiye özel» mazeretlere kulak asmıyor...

Bütün bunlar neden mi aklımıza geldi.

Bugünlerde Cumhurbaşkanı, süresi dolanların yerine beş yeni senatör ataması yapacak. Yapacak da hangi ölçüye?

Şimdiye kadar bilinen ve açıklanan ölçülerden en önemlisi şu: «Tarafsızlık...» İşte bu noktada durulmalıdır. Günümüzde, sınıflı toplumda «tarafsızlık» koyu bir sahtekârlık değilse, olsa olsa bir yutturmacadır. Senatoya, atama yoluyla da olsa seçilecek kişiler politika ile ilgili, ülke kaderi konusunda şu ya da bu yönde yargıları oluşmuş «oturaklı» kişilerdir. Böyle bir kişinin «tarafsız» olduğunu söylemek aklımızla alay etmektir. Seçilmiş ve seçileceklerin hiç biri «tarafsız» değillerdir. Olamazlar.

O zaman daha yakıcı bir soru geliyor ortaya: «Tarafı» ise kimden taraftadır? Hayır; korkulmasın, «işçi sınıfından yana mı, burjuvaziden yana mı?» diye sormayacağız. Sadece demokrasiden mi yana, faşizmden mi? diye soracağız o kadar. Yani itfaiyeden mi yana, yangından mı? Hastadan mı yana, mikroptan mı yana?

Bu soruyu, süresi önceki gün dolan beş «atanmış» senatöre bakarak okuyucularımız cevaplasınlar. İşte süresi dolduğu için, senatörlük görevleri sona eren beş «atanmış» senatör: Halil Tunç, Adile Ayda, Cihat Alpan, Sabahattin Özbek, Fehmi Çelikbaş...

Galiba derdimizi anlatmaya bu beş isim yetti de arttı bile...

GEÇMİŞTE BUGUN — 5 TEMMUZ

Hazırlayan: Hüsnü MAHLİ

Amerika silahlanma masraflarını bir misli artırıyor

Roosvelt gelecek hafta zarfında kongreye elan 5 milyar baliğ olan milli müdafaa bütçesini bir misli fazlasına iblağ edecek olan yeni bir silahlanma projesi tevdi edecekmiş.

(5 Temmuz 1940, Akşam)

500 KADIN İŞÇİ BEŞİKTAŞ'TA AÇIZ DİYE BAĞIRDI.

Hepsi kadın olan 500 kadar tütün işçisi dün akşam üzeri Beşiktaş'ta Türk-İş Bölge Temsilciliği binasının önünde toplanarak «Aciz» diye bağırdılar. Aralarında yedi yaşında kız çocuğundan yetmiş yaşında ninelere kadar insan bulunan kadınlar topluluğunun bu hareketi son zamanlarda işsiz kalan büyük bir kitlenin ızdırabını ifade etmekte idi. Kadınların bu hareketi Türkiye'de ilk defa oluyordu.

(5 Temmuz 1961, Tercüman)

DERBY FABRİKASINI İŞÇİLER İŞGAL ETTİ

İstanbul'da Kazlıçeşme'de Derby Lastik Fabrikası dün sabah binden fazla işçi tarafından işgal edilmiştir. İşgal olayı Kauçuk-İş Sendikasının dün imzalayacağı Toplu-İş Sözleşmesi nedeniyle meydana gelmiş ve bu sendikayı tanımayan Lastik-İş Sendikasına bağlı işçiler fabrikayı kontrolleri altına almışlardır.

(5 Temmuz 1968 Cumhuriyet)

ŞİMENDİFER GREVİ

Halep - Nusaybin - Bozantı şimendifer hattında çalışan memur ve müstahdemler grev ilan etmişlerdir. Bunlar ikramiyenin yarım aylıktan bir aylığa çıkartılmasını istemektedirler.

(5 Temmuz 1933, Akşam)

BİR TÜRK HEYETİ

Lenin 1917 yılının 25 Teşriniessani'de Kerenski hükümetini devirerek Petrograd'ta idareyi ele almıştı. Bu sene aynı tarihte Sovyet inkılâbının 20. yılı büyük törenlerle kutlanacaktır. Türkiye'den de dost bayramı dolayısıyla bir heyetin Moskova'ya gideceği haber verilmiştir.

(5 Temmuz 1937, Akşam)

ATOM BOMBASI KURBANLARI

Birleşik Amerika'nın Resmi Tahtikatçısı George Leroy dün akşam bildirdiğine göre Hiroşima ve Nagazaki'de atom bombası yüzünden ölenlerin sayısı 320 bindir.

(5 Temmuz 1946, Akşam)

FAŞİST KUVVETLERİ

İtalya'da faşist kuvvetleri 4 Temmuz tarihinde 1 milyon 329 bin 693 kişiye baliğ olmakta idi. Bu adede faşist kadın ve çocuk teşkilâtı da dahil olmaktadır.

(5 Temmuz 1932, Akşam)

ALTI KARILI KOCA

Varşova'da Jean Rusheyvat adında bir sigorta memuru değişik yerlerde evlendiği ve anlaşma neticesi Varşova'da toplanan 6 karısının yumruk ve sopa darbeleri ile ölmüştür.

(5 Temmuz 1937, Akşam)

SORUNLAR-GÖRÜŞLER

ABD'nin Türkiye serüveni

Behzat AY

İşbirlikçi, çıkarcı, bilinçsiz ve kandırılmış kişiler bütün olaylara, olgulara karşın; bağımsızlıktan yana, ilerici yurtseverlerin tutumuna, özelikle de ABD'ye karşı tavırlarına öfkelenmekteler. «Amerika'dan ayrılalım da...'nın kucağına mı oturalım?» diye çok yaygın, çok ilkel ve iğrendirici sorularını yöneltiveriyorlar. Hergün karşılaştığımız olaylardan hiç ders almayanlara, Amerika'ya keseleriyle, kasalarıyla bağlı olanlara ve koşullandırılmış yardakçılarına kısaca kimi tarihsel gerçekleri anımsatalım:

1916 yılında ABD Başkanı Wilson'ın Danışmanı, İngiliz Savaş Kabinesi ile yaptığı toplantıda, bir içki şölenindeki çiftlik ağasının zıkımlanırken konuştuğu gibi şöyle söyler, «Türkiye'yi gülerek, neşeyle paylaştık.»

1918'de İstanbul Limanı'na demir atan ABD Zırhlısı, 10 Mayıs 1919'da İzmir önlerine gelir ve 15 Mayıs 1919'daki Yunan çıkarmasına yardım eder. Kurtuluş Savaşımız süresince de İstanbul'da kalır. Amerikan Mandacılarını oluşturur. Bu zırlıya bağlı gemilerin çoğu 1922 Eylül'ünde, yenik Yunanlıları kurtarmak amacıyla yeniden İzmir'e gelir. Ve en sonra Kurtuluş Savaşçılarımız İstanbul'a girmek üzereyken defolup giderler. Ama bu kez aynı ABD Lozan'da kapitülasyonları savunur.

Kurtuluş Savaşımız öncesinde ve sırasında ABD'nin emelleri ve bizim türedi Amerikancıların istekleri, M. Kemal gibi bir Kurtuluş Savaşçısı ve anti-emperyalist ilerici savaşçı güçler karşısında gerçekleşemez.

Atatürk'ün sağlığında, savaştan çıkmış yoksul Türkiye, bağımsız, onurlu, kişilikli bir siyasa izler. Yenileşme, ilerleme, çağdaşlaşma yolunda gücünce yürür. Dünyada saygınlık kazanır. Türkiye'de Amerika yoktur.

Atatürk öldükten birkaç yıl sonra İkinci Dünya Savaşı yurdumuz sınırlarına dek yanaşmıştır. Savaş sıkıntısı bizi etkilemektedir. ABD askersel yardım gerekçesiyle yine baskı yöntemleri dener. M. Kemal de yoktur artık. Güler yüz de görür. Ve Missouri zırhlısı 1946'da İstanbul'a gelir. Missouri'yi Truman Doktirini ve Marshall Planı izler...

Toprak ağalarının iktidar olduğu 1950 yılının Temmuz'unda TBMM dinlencedeyken (tatilde) Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanları TBMM'ye danışmadan bir kararla Amerikalı General Mac Arthur'un buyruğunda 4.500 vatan çocuğunu Kore'ye savaşmaya gönderirler. Bağımlılık siyasası böylece Dünyaca öğrenilir. Türkiye'nin saygınlığı zedelenir. Yurtseverlerimiz, barışseverlerimiz hükümetin tutumunu kınarlar. Ozan, «Kimi öldürmeye gidiyorsun Ahmet? - Yedi deniz ardında kaldı Anadolu - Köy halkıyla beraber» diye yadellerde inler, ünler. Ama çiftlikleriyle vatana bağlı olanlar koşar adımla uyduluk yolundadırlar. NATO'ya da ülkeyi bağlarlar. 1950'den önceki ABD'yle olan 3 ikili anlaşmaya 28 ikili anlaşma DP döneminde eklenir. Böylece de dış siyasamız ABD yörüngesine tam olarak girer. Türkiye, Atatürk'ün «tam bağımsızlık» ilkesinin karşıtı «bağımlı» ilkesinin durumuna sokulur. Amerikancılık alır yürür. Meyhanelerde Rus salatasına Amerika salatası demeyenlerin izlendiği, fişlendiği bir duruma düşer Türkiye. ABD hayranlığı öylesine artar ki, ülkenin Cumhurbaşkanı, Başbakanıyla birlikte Amerika'da kovboy şapkasıyla fotoğraf çektirip Türkiye'de yayımlama gülünçlüğüne düşerler. 1940'lardaki ırkçılarla, 1950'lerdeki işbirlikçiler, toprak ağaları, laiklik düşmanları bütünleşirler. ABD'nin her dediği yapılır. Ülkemize nükleer füzeler yerleştirilir, ABD üsleri yapılır, uzman adı altında CIA ajanları sokulur. DP, Türkiye'yi borç yatağına sokar. Vatan Cephesi soytarılığını dener. En sonunda da 27 Mayısla alaşağı edilip giderler. Ne var ki ihtilalin boğuk sesli spikerinin ağzından sabah sabah, «NATO'ya CENTO'ya bağlıyız!» sesini duyarız.

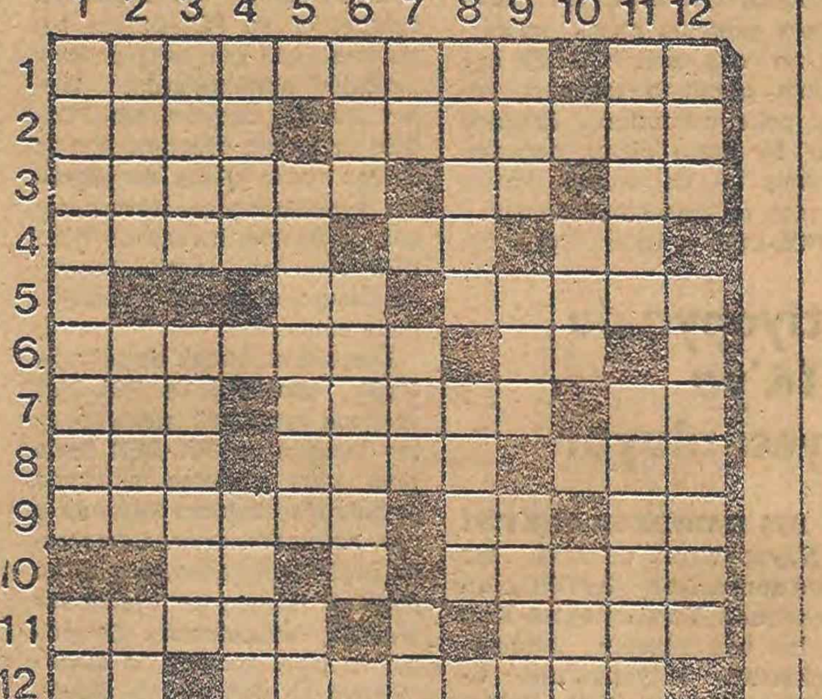
ABD kültür emperyalizmlerinin ve çeşitli ajanlık çabalarının gereği 1962'lerde Türkiye'ye «Barış Gönüllüleri» (!) gönderir. Hem de Türkiyece gereksinimleri karşılanmak, gümrük kolaylıkları gösterilmek üzere. 1963'de, Rumların Kıbrıslı Türklere katliam girişimi üzerine Türk ordusu hazırlığa başlayınca zamanın Başbakanı İnönü Johnson'un ünlü mektubunu alır. O zaman İnönü, «Yeni bir dünya kurulur, Türkiye'de orada yerini bulur» der. Der ama, Hükümeti de düşer. Kısa bir süreden sonra bugünkü «muhalefetin başı», Johnson'la çektirdiği resimleri dağıtarak üne kavuşur, 1965 seçimlerinden sonra da iktidar olur. Türkiye artık tam bir Amerikancı siyasiler, Yurtseverler, yurdumuzdaki ABD'nin üs'lerini eleştirmeye başlayınca, Başbakan, ünlü, «üs yok tesis var» şaşırtmacasını ortaya atar. 1969'da Kanlı Pazar Olayı düzenlenir.

Tutulmuş adamlar, polislerin gözü önünde gençleri, karısının yanında parkta oturan insanları bıçaklayıp öldürüler. Gençlerin, ilericilerin arasına ajanlar sokulur. Kanlı terör böylece başlar. 12 Mart hareketi, muhtıranın amacı dışına çıkarak karanlık bir zulüm ortamı yaratır. Bu hareketin getirdiği Hükümet de, ABD'[illegible] olduğunu, başta [illegible] mini yasaklamakla gösterir. 14 Ekim seçimiyle işbaşına gelen Ortaklaşa Hükümet, özellikle Başbakan Ecevit'in çabasıyla kişiliklik bir siyasa izler. Örneğin ABD'nin isteği ile yasaklanan haşhaş ekimi üzerindeki yasağı kaldırır. Türkiye saygınlaşmaya başlar. Ne var ki bu Hükümetin yaşamı, ortağı ile olan uyumsuzluğu nedeniyle uzun sürmez. Yerine geçen 31 Mart Hükümeti, yani MC ve sonrası, 5 Haziran seçiminden bir ay sonra gelen YE-ME-CE diye adlandırılan Hükümet zamanında ortalık allakbullak olur. «Faili meçhul cinayetler» artar. «Yollar yürünmez, okullar okunmaz olur». Bu duruma gelinmesinde CIA'nın parmağı olduğu yadsınamaz. Böylece kan revan içinde 1978 yılına gelinir.

Şimdi ekilen zehirler içinde, yurtsever, bağımsızlıkçı, ilerici güçlerle Amerikancı, gerici, faşist güçlerin savaşımı sürüyor.

ABD'nin girdiği her ülke bu savaşımı yaşamıştır. Asya'da, Latin Amerika'da, Afrika'da, Avrupa'da böyle olmuştur... ABD'nin «Nerde ne zaman -göbek bağladığını- üç kat gerdan bıraktığını» bilmeyenler gezegenimizde çok azaldı...

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1 — Demokrasi ilkelerine aykırı olarak iş yapan hükümet yönetimi - Tersi, iskambilde birli. 2 — Belirli bir dil bölgesinde ve belirli bir kültürel çevrede ortaya çıkıp gelişen insanların oluşturduğu topluluk - Tütün yapraklarından çıkarılan zehirli madde. 3 — Cepte taşınan sigara kutusu - Tersi, ingilizcede «bay»ın simgesi - Sodyumun simgesi. 4 — Harekete geçirmek için bir etkide bulunma - Bir nota - Sahip. 5 — Tersi, trafikte Türkiye'nin simgesi - Beberlerde derinin kızarması. 6 — Uykudan kalkmak - Bir haber ajansının simgesi. 7 — Argoda bir kitap sözcüğü - Üsteleme - Kalayın simgesi. 8 — Amerika Birleşik Devletleri'nin kısa yazılışı - Zayıflık gösterme - Toprağın kayıp akmasını önlemek için çekilen kalın duvar. 9 — ABD Devlet Başkanının soyadı (okunuşu) - İlave - Tersi, Trabzon'un ilçesi 10 — Bir harfin okunuşu - Tersi, ölü vücut. 11 — Ağır bir şeyi kaldırmak için kolu işletilerek kullanılan aygıt - Tersi, Endüstri. 12 — Tersi, Nazi subaylarına verilen ad. Bir olayı iyi ya da kötü yönlerini ortaya koyarak değerlendirme.

YUKARDAN AŞAĞI

1 — Muhafazakârlık - Tersi, beyaz. 2 — Hadise - Kanun - Tersi, Stronsiyumun simgesi. 3 — Bir bayan adı - Kargaşa, başsızlık 4 — Eserler, yapıtlar - Erkek keçi. 5 — Al - Bir emir. 6 — Tersi, birdenbire - Kaleme alınan öneri. 7 — Boru sesi - Tersi, su yolu - Benzer. 8 — Tersi, bir döşeme türü - Fecaat, korkunç doğa olayı. 9 — Tersi, bir renk - Tersi, İtalyan Radyo Televizyon Kurumu'nun simgesi - Tersi, bir hayvan 10 — Tersi, bazı hastalıklara karşı bağışıklık sağlamak için kana verilen eriyik - Bir emir. 11 — Saman altından su yürüten - Yolculuk halinde olan ve bu nedenle oruç tutmayan kişi. 12 - Toplumumuzda çift sömürü altında bulunan varlık - Eğlence yerlerinde oynayarak şarkı söyleyen kişi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA

1 — Rönesans - AID. 2 — Ödev - Sapanca. 3 — lapeN - Kar. 4 — Ağ - Kafadar. 5 — Tay - rihA. 6 — İcat - rZ - Ma. 7 — Vızır vızır. 8 — Mr - Us. 9 — zrA - Budala. 10 — Manken - raraY. 11 — Elalem - mO. 12 — Kalpazan - Tan.

YUKARDAN AŞAĞI

1 — Rölativizm. 2 — Ödağacı 3 — NEP - Yazman. 4 — eveD - TIR - Kep. 5 — Bela 6 — As - Kiev - UNAZ. 7 — nasaH - La. 8 — SP - Farz - Aren. 9 — Aka - zıtlaM. 10 - anadA - Ar 11 — İcra - Ama 12 — dA - Reaksiyon.

TELEVİZYON

19.30 BİZİM SOKAK

Yıllar önce yayınlanan film yine ekrana geliyor. Okul öncesi çağlardaki çocuklar için hazırlanan programda oyuncak yapımı, müzik, masal ve çizgi film var.

20.10 TÜRK HALK MÜZİĞİ (Ali Gürlü)

Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu, Ahmet Adnan Saygun'un «Havuzbaşının Gülleri», Veysel Arseven'in «Avcı»sını seslendirecek. Koroyu Walter Strauss yönetiyor.

20.30 HABERLER

21.15 MİNİK KONSER

21.10 KADIN VE SİYASET

Dört bölümlük programın ilkinde «Sanayide Kadının Emeği» konu ediliyor. Programda sanayii kesiminde çalışan kadınların sorunlara ekrana getiriliyor.

21.45 TV'DE YERLİ SİNEMA (Kırık Çanaklar)

Memduh Ün'ün «Tahta Çanaklar» adlı tiyatro oyunundan perdeye aktarılan filmin başrollerini Lâle Oraloğlu, Salih Tozan, Turgut Özatay paylaşıyor. Filmde evine sıkı sıkıya bağlı bir kadının çirkin ve kötü bir iftira yüzünden çektikleri, sıkıntıları ve uğradığı haksızlıklar konu ediliyor.

23.15 GÜNE BAKIŞ

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT I

08.00 GÜN BAŞLIYOR
09.00 OLAYLARIN İÇİNDEN
10.00 Gönül Telimizi Titretenler
13.00 HABERLER
14.00 Türküler
15.00 Türküler Geçidi
16.20 ARKASI YARIN
19.00 HABERLER
19.45 Karma Fasıl
21.00 RADYO TİYATROSU
22.30 Solistler Geçidi
23.30 HABERLER
23.55 KAPANIŞ

TRT II

05.00 AÇILIŞ.
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
10.01 ARKASI YARIN
11.15 Solistler Geçidi
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
15.01 Sizlerle Birlikte
16.45 Türküler
17.02 Akşama Doğru
19.00 HABERLER
20.15 Köy Dağarcığı
21.02 Konuların İçinden
23.00 HABERLER
01.00 KAPANIŞ

TRT III

07.00 AÇILIŞ VE PROGRAM
07.30 Barok Müzik
08.00 Sabah İçin
09.30 Küçük Koro
10.45 Türküler ve Oyun Havaları
14.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
15.00 Günün Konseri
18.00 Sanat Müziğinde Dans
19.00 Dünden Bugüne
21.30 Çeşitli Sololar
22.20 Klâsik Batı Müziği
01.00 KAPANIŞ

Demokratik Yemen, Mısır ve Suudi Arabistan'ı suçladı

★ ARAP BİRLİĞİ'NİN TOPLANMASI İÇİN BU İKİ ÜLKE OLAĞANÜSTÜ ÇABA GÖSTERDİ

★ ORTADOĞU GAZETELERİ GERİCİ ÜLKELER GİZLİ SERVİSLERİNİ SUÇLUYOR

★ KUZEY YEMEN'İN GEÇEN HAFTA BİR SINIR SALDIRISI DÜZENLEDİĞİ AÇIKLANDI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Demokratik Yemen Haberleşme Bakanlığından yapılan açıklamada, Arap Birliği Örgütü'nün gerici üyelerinin Demokratik Yemen ile ilişkileri dondurma kararının, birliğin an'aşmalarına aykırı olduğu belirtilmiştir. Haberleşme Bakanının Beyrut'ta düzenlediği bir basın toplantısında, ülkesinin Kuzey Yemen Devlet Başkanının öldürülmesi ile bir ilişkisi olmadığını söylemiş, ancak bu yalanının Demokratik Yemen'e baskı uygulanması için bir gerekçe olarak kullanıldığını bildirmiştir. Bakan, Demokratik Yemen'e karşı başlatılan bu kampanyanın Suudi Arabistan tarafından yönetildiğini de sözlerine eklemiştir.

Bakan, basın toplantısında, Kuzey Yemen'in Demokratik Yemen'e saldırmaya teşvik edildiğini de açıklamış ve geçen Pazar günü Kuzey Yemen birliklerinin sınırı geçerek iki Demokratik Yemen köyünü işgal ettiklerini söylemiştir.

Bu arada, Demokratik Yemen'deki darbe girişimi ile ilgili olarak yayın yapmaya devam eden Ortadoğu gazetelerinden bazıları, darbe girişiminde bulunan eski devlet başkanının Suudi Arabistan ve Mısır gizli servisleri ile ilişkisi olduğunu yazmaktadır. Bu gazeteler, Arap Birliği Örgütü'nün olağanüstü toplanması için Kuzey Yemen'in yaptığı başvuru üzerine Mısır ve Suudi Arabistan'ın nasıl aceleci bir tavırla bu isteği desteklediklerine de dikkat çekmektedirler.

Rodezya'da özel timler katliamlarını sürdürüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Rodezya'da son günlerde ırkçıların özel timleri tarafından başlatılan katliamların yeni boyutlara ulaştığı, hergün bir bölgede katliam yapıldığı bildirilmiştir. Bugüne kadar bu katliamlarda 50 kişinin öldürüldüğü açıklanırken, özellikle Zimbabwe Yurtsever Cephesi'nin halk arasındaki saygınlığını kırmak amacıyla, katliamların bu cephe üzerine yüklenmek istendiği göze çarpmaktadır.

Bilindiği gibi, Haziran içerisinde de ırkçı özel timler benzer katliamlar yapmış, suçu Zimbabwe Yurtsever Cephesi üzerine atmıştı.

Güney Afrika kurtuluş örgütleri NATO ülkelerini kınadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afrika'nın güney bölgelerindeki ulusal kurtuluş örgütleri ortak bir açıklama yaparak NATO ülkelerinin Afrika kıtasının içişlerine yaptığı açık müdahaleleri kınamışlardır. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Afrika Ulusal Kongresi, Güney Batı Afrika'dan SWAPO, Rodezya'dan Yurtsever Cephe ve diğer bazı kurtuluş örgütü temsilcilerinin Kıbrıs'ta Lefkoşe'de yaptıkları ortak toplantıdan sonra açıklanan bildiride, Batı ülkelerinin Afrika'nın güneyindeki ırkçı ülkelere yaptıkları yardımların artmakta olduğu belirtilmiş ve örgütler Afrika'nın tam kurtuluşuna dek ırkçılığa, emperyalizme ve yeni sömürgeciliğe karşı savaşımı sürdürmekte kararlı olduklarını açıklamışlardır.

BP'nin yeni şirketler yuttuğu bildiriliyor

★ ŞİRKET, ÇEŞİTLİ ÇOKULUSLU TEKELLERİN BAZI UYDULARINI SATIN ALIYOR

Yüzde 51 hissesi İngiliz Hükümetine ait olan British Petroleum (BP) şirketini yeni uydular yutmaya hazırlandığı açıklanmıştır. Bildirildiğine göre, BP'ye bağlı Chemicals tekeli, American Union Carbide tekelinin Avrupa'daki uydularından biri İngiltere'de, diğeri Belçika'da bulunan iki küçük şirketi satın alacaktır. BP'nin bu alım için 782 milyon dolar vereceği açıklanmıştır.

BP'nin Federal Almanya'daki kolu olan Deutshe BP'nin ise, Federal Alman enerji tekeli Veba A.G.'nin Federal Almanya'daki benzin istasyonları ve rafinerilerindeki hisselerini satın almaya hazırlandığı öğrenilmiştir.

Öteyandan BP'nin bir başka kolunun da Fransa'daki ve İngilteredeki Monsato tekelinin iki kolunu yutmak üzere olduğu, gelen haberler arasındadır.

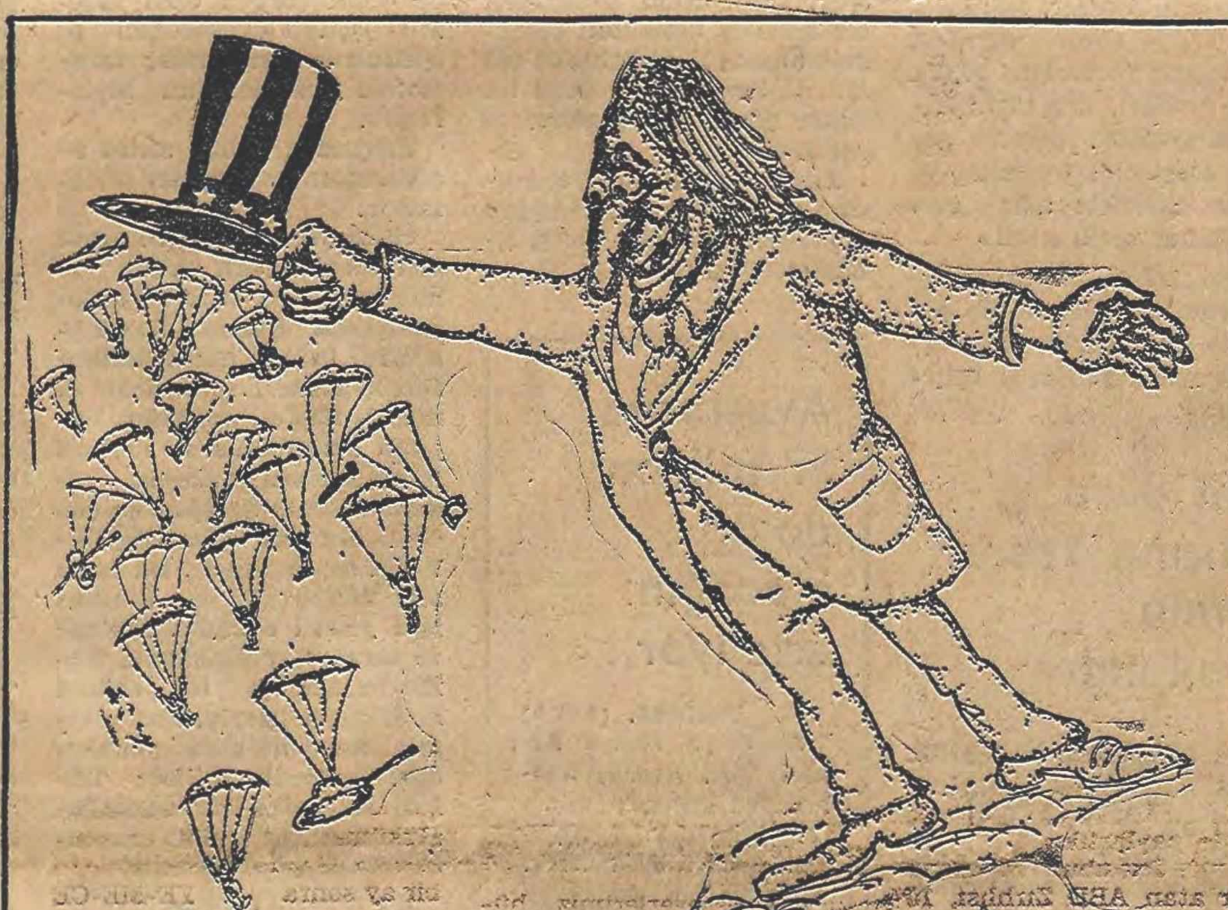
SBKP MK tarım sorununu görüşüyor

★ 1965'DEN BU YANA UYGULANAN POLİTİKA BAŞARILI SONUÇLAR VERDİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi oturumu, Moskova'da açılmıştır. Toplantıya Sovyetler Birliği'nin tarımsal gelişmesi üzerine bir rapor sunan Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev, şimdiki tarım planının yürürlüğe konduğu 1965'ten bu yana tarımın büyük atılımlar yaptığını söylemiştir. Brejnev, bu atılımın köylü sorununun tam ve adil olarak çözümünde kısa bir yol bulunduğunu gösterdiğini belirtmiş ve bu yolun, kırlık bölgede sosyalizmin kurulması olduğunu söylemiştir.

Brejnev, konuşmasına devamla, Lenin'in köylerde kooperatifler kurulması düşüncesinin bugün birçok yabancı ülkede özellikle sömürgecilik altındaki ülkelerdeki milyonlarca köylünün özlemi durumunda olduğunu belirtmiştir. Brejnev, son 12 yıl içinde Sovyetler'in tarımsal üretiminin yüzde 40'tan çok arttığını da sözlerine ekleyerek, üretimin daha da geliştirilmesi için yeni adımların atılması gerektiğini belirtmiştir. Brejnev, gelecek yılın 1 Ocak'ında bazı tarım ürünlerinin alım fiyatlarının artırılacağını, bunların satış fiyatlarına yansımayacağını açıklamış, çiftçilerin emeklilik maaşlarının da yükseltileceğini sözlerine eklemiştir.

Angola halkı Pan-Afrika Gücü'nü kınadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Angola'nın başkenti Luanda'da yapılan kalabalık bir mitingde, NATO kontrolünde bir Pan-Afrika Gücü kurulması kınanmıştır.

Mitingde bir konuşma yapan Angola Devlet Başkanı **Neto**, emperyalistlerin Afrika'daki uysal uşakları yardımı ile Afrika ülkelerinin zenginliklerini ele geçirmek ve Afrika uluslarını sömürmeye devam etmek istediklerini söylemiştir.

Mitingde konuşan Marksist Angola Halk Kurtuluş Hareketi Yürütme Kurulu üyesi **Antonio Dalo** da Pan-Afrika Gücü'nün kurulması amacının, Afrika'yı yeniden sömürgeleştirmek olduğunu söylemiştir.

bir dakika

Federal Almanya'nın Düsseldorf kenti yakınlarında üslendirilmiş bulunan ABD birliklerine bağlı üç er, bindikleri bir tankı kaçırarak Düsseldorf'un içine dalmışlar. Yollarda büyük bir hızla dolaşırken bir eve çarpmışlar. Büyük bir şans eseri kazada can kaybı olmamış.

Bilge Dicleli

ATAŞ ve bunalım

ATAŞ, yine gündemdeki baş sorunlardan biri. Çokuluslu petrol şirketlerinin Ecevit Hükümetine bazı şeyler dayatmalarının başlıca araçlarından. İstanbul'da uzayan benzin kuyrukları, hoşnutsuz yüzler, terleyen hükümet çevreleri, ellerini oğuşturan gericilik güçleri, bütün bunların ötesinde geh geh geğiren çokuluslu petrol şirketleri, ATAŞ'ın etrafında olup bitenlerden yalnızca bazıları.

Son olarak ATAŞ konusunda yayılan haber, rafinerinin satın alınacağı yolunda. Daha önceden millileştirmeden söz ediliyordu. Şimdi satın alınacağından konuşuluyor. Bildirildiğine göre, 150 milyon dolarlık borç, 3 yıl ödemesiz 7 yıl ertelenmiş durumda. Ama rafineri karşılığında ne kadar para ödeneceği, bunun için ne gibi kaynaklar seferber edileceği henüz belli değil. Ya da belli de açıklanmıyor.

Çokuluslu şirketlerin oyunları, amaçları, ne yapmak ve nerelere varmak istedikleri, dünya üzerinde ekonomik kalkınmadan, ilerlemeden, insanca yaşamdan söz eden tüm iktidarlar tarafından açıkça bilinmektedir. Dünya üzerindeki deneyler, millileştirme konusunda atılacak adımlarda dikkatli olmak gerektiğini göstermiştir.

ATAŞ satın mı alınıyor? Bu, yalnızca kısa vadede Türkiye'nin borçlarının ertelenmesi anlamına gelmemekte. Bu, aynı zamanda halkımızın milyonlarca dolarlık yeni borçların, yeni yüklerin altına gireceği anlamına da gelmektedir. Ek borçlanma, yıllarca ödenemeyen, büyüyüp bir kaya gibi halkın üzerine çöken bir ağırlık ve bu arada ekonomik bağımlılığı daha da artıran bir sonuç olacaktır.

ATAŞ satın mı alınıyor? Peki ne kadarı? Çünkü bilindiği gibi, çokuluslu şirketler çağımızda, kendilerini yeni beliren koşullara ustalıkla uydurmaktadırlar. Tam millileştirmelere karşı çıkmakta, belli bir hisseyi ellerinde tutarak, hisselerinin bir bölümünü hükümetlere satmaktadır. Fakat gerek teknoloji üstünlüklerinden, gerek lisans haklarından, gerekse satın alma sırasındaki borçlanmadan yararlanarak, hükümetleri sürekli zor duruma düşürmeye ve çıban başı olarak varlıklarını sürdürmeye devam etmektedirler. Bu nedenle de akıllara bu soru da takılıyor. Yani hepsi mi satın alınacaktır, yoksa bir bölümü mü?

Çokuluslu şirketlerin, emperyalist ülkelerin tekelci sermayelerin çekirdeğini oluşturdukları, dünyada kapitalizmin varlığını korumak için her türlü yönteme başvurduklarını, özellikle de kalkınmakta olan ülkelerin bağımsız gelişmelerine set çekmek için tüm olanaklarını seferber ettikleri hiçbir zaman akıllardan çıkarılmamalıdır.

Çokuluslu şirketlerin, sürekli olarak bir ülke içerisinde en gerici, en bağnaz kesimlerle işbirliğine gittikleri, kanlı darbeler düzenledikleri, ülkelerin içişlerine karıştıkları ve ekonomik bağımsızlık yolunda adım atmak isteyen hükümetlere karşı komplolar düzenledikleri hiçbir zaman unutulmamalıdır.

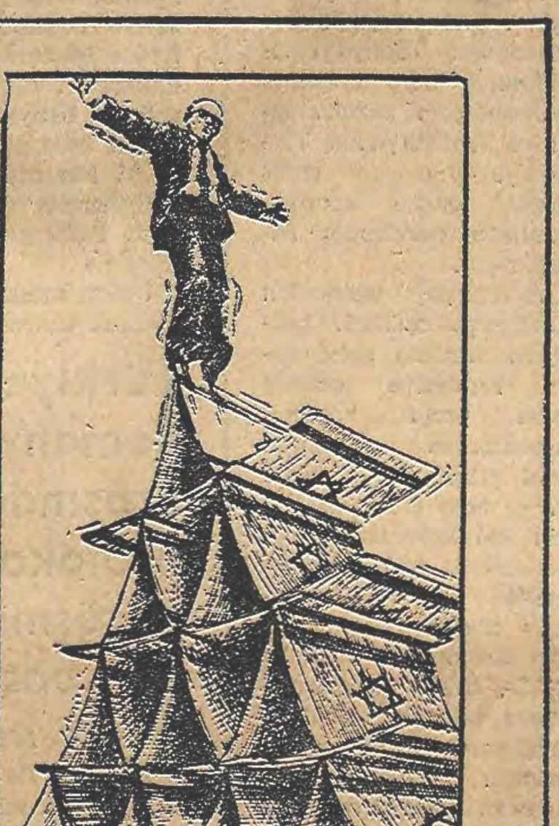
Bugün ülkemizde olup bitenler, ulusal ve uluslararası gericilik güçlerinin nasıl elele verdiklerini yeteri kadar kanıtlıyor. BP'lerin, Shell'lerin, Mobil'lerin ne dümenler çevirdiklerini herkes biliyor, görüyor. Mobil'leri, Shell'leri, BP'leri kimlerin savunduğu, kimlerin koruduğu da apaçık meydanda.

Bu durumda, ATAŞ'ı satın almak, borçların ertelenmesi ya da ek borçlara girilmesi ile petrol sorununu çözümlemek mümkün değil. Ne kısa vadede, ne de uzun vadede.

«Peki, o zaman tüm bunalımdan olduğu gibi, petrol bunalımından nasıl çıkılacak?» denebilir.

Onun yolu ise çoktan gösterildi: Bütün ulusal demokratik güçlerin cephe birliğinin kurulması, anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-monopolist güçbirliğinin seferber edilmesi. Kısaca, emperyalizme, faşizme ve tekelci sermayeye karşı tek bir cephede toplanılması .Bunalımdan, bundan başka çıkış yolu yoktur. Petrol sorununun çözümü de buna bağlıdır.

İsrail'de kutuplaşma büyüyor

★ SON LÜBNAN İSTİLASI, İSRAİL'DE YOĞUN TARTIŞMALARA YOL AÇTI.

★ BEGİN, DESTEK BULMAK İÇİN ABD'YE KARŞI OLDUĞUNU YAYIYOR.

★ BEGİN'İ DESTEKLEYENLER YÜZDE 79'DAN YÜZDE 59'A DÜŞTÜ.

Hazırlayan : A. Cengiz

Menahim Begin'in son Lübnan istilası, şimdi İsrail'de gittikçe yoğunlaşan bir tartışmaya yol açtı. Lübnan macerasının kapsamı ve maddesel hesabını içeren yaygın tartışmanın bir bölümünde «ılımlı» görüş, öbür bölümünde tutucu ve siyonist grupların savaşçı eğilimi izleniyor. Çevredeki komşularla barışçıl bir ilişki kurulmasını, çocuklarının geleceği açısından savunan ve İsrail'in yepyeni bir ödüncülük tutumunu benimsemesini isteyenlerin karşısında, «Likud, Herud» gibi siyonist örgütler yer alıyor. «Batı Yakasını, Gaza'yı Güney Lübnan'ı, Golan ve Sina'yı, dinsel kaynakların doğrultusunda, doğal bir hak» sayan tutucular, ele geçirilen toprakların hiçbir bölümünün geri verilmemesinde ısrar etmektedir.

Geçenlerde, İsrail kamuoyunun eğilimlerini saptayan «Haaretz» gazetesi, Begin'i % 79 oranında destekleyen görüşün, şimdi % 59'a düştüğünü belirtiyor. Lübnan istilasından sonraki bu görüş değişimi, Begin'in kendi toplumu karşısındaki sorunlarını da açıklamaktadır.

«ILIMLILAR» NE DİYOR?

Lübnan macerasının, çok ağır sonuçlar verdiğini öne süren «ılımlılar», başta, İsrail'i gözü-kapalı destekleyen ABD desteğinin sarsıldığını söylüyorlar. Lübnan harekâtında, 1500 masum sivilin can verdiğini belirten ılımlılar, Batı'da, İsrail'e karşıt yepyeni bir çekingenliğin büyüdüğüne dikkati çekiyorlar. Anti-personel bombası diye anılan ölümcül bombaları, ABD ile yaptığı anlaşmaları çiğneyerek, Lübnanlı siviller üzerinde kullanan İsrail ordusunun, gerilla avcılığı bahanesiyle, yüzlerce köyü yakıp-yıkması ve 160 bin Arabın, Beyrut dolaylarına kaçmaya zorlanması da, tepkiler doğurdu.

FİLİSTİNLİLER KÜÇÜMSENDİ

Lübnan müdahalesi, İsrail ordusunun, abartılmış gücüne gölge düşüren bir girişim olarak da değerlendiriliyor. Nitekim, bu son savaşta, Filistin gerillaları, hiç kimseden yardım görmedikleri halde, İsrail ordusuyla, başedebileceklerini göstermişlerdir. Gerek vuruşma ve gerek «vur-kaç» taktikleriyle, İsrail ordusunun, önce, «bir küçük polis harekatı» olarak tasarladığı planı, temelinden değiştiren Filistin gerillaları, gerek «Litani» ve gerek «Tyre» bölgesinde, ağır kayıplara karşın, örgütlü ve çok üstün İsrail ordusuna karşı, başarıyla savaştılar. Ellerindeki «Katyuşa» roketlerini büyük bir ustalıkla kullanan gerilla savaşçıları, İsrail'in düşlediği «güvenlik» ilkesinin, hiç te güçlü olmadığını kanıtladılar. İsrail Parlamentosu «Knesset»'in, Mart ayında, Begin'in gösterdiği cumhurbaşkanı adayını benimsememesi ve «Barışçılığıyla» ün yapan Izak Navon'u Cumhurbaşkanı seçişi, büyüyen muhalefetin yeni bir belirtisi olarak yorumlanıyor.

Lübnan saldırısında, Begin'e yarar sağlayan ögeler, onu zedeleyen gelişmelerle hemen hemen eş oranda görülmekte. Örneğin, saldırıyla birlikte, işgal altındaki Batı Yakası ve Gaza bölümlerinde, yepyeni musevi göçmen siteleri kurdurması ve bunu giderek hızlandırması, savaşın etkisiyle, evrensel ilgiden uzak kaldı. 37 İsraillinin öldüğü «otobüs saldırısı»nın uzantısı olarak başlayan Lübnan müdahalesi, gerçekte, Begin'in epeydir tasarladığı genişleme planının, «bahanesi» olarak uygulandı. Kendi partisinin seçimlerde vaadettiği bir ilke olan «genişlemecilik», Lübnan işgaliyle, Begin'in düşlerinde yatan gerçek niyetleri de belirlemektedir.

Begin Amerika'dan döndükten sonra, ortalıkta etkinlik kazanan bir propaganda, «Amerika'nın Begin'i istemediği» temasını işlemişti. Gerçekte, Begin'den kaynaklanan bu propaganda, Washington'un, bağımsız bir ülkeye, buyruk verdiği izlenimini yarattığı için, halkın tepkisi çok sert oldu. Ve sonuçta, Begin'i destekleyen kamu kesimi ansızın büyüyüverdi. Milyonlarca dolarlık savaş harcamalarını gerektiren müdahale, 3 aylık bir süreden sonra sona ererken, İsrail ordusu, boşalttığı toprakları, Birleşmiş Milletler Gücüne devredeceği yerde, yakından desteklediği Lübnanlı sağcılara verdi. Bu tutumun, İsrail'in yapılan açıklamaya karşın, Güney Lübnan'dan hiç olmazsa 1 ya da 2 millik bir arazi parçasını «içetmek» planıyla bütünleştiği sanılıyor.

Amerika Devletleri Örgütü Toplantısı sona erdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Amerika Devletleri Örgütü'nün Washington'da sona eren toplantısında, Latin Amerika ülkelerinin uluslararası tekellere karşı ortak eylem programı kabul edilmiş ve merkezi Kosta Rika'da olmak üzere uluslararası bir insan hakları mahkemesinin kurulması kararlaştırılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri bu kararlara olumsuz oy vermiştir.

Zaire'de yeni bir muhalefet örgütü kuruldu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zaire'de Mobutu diktatörlüğüne karşı savaşım vermek amacı ile yeni bir örgüt kurulmuştur. **«Zaire'nin Birleştirilmesi ve Barışa Kavuşturulması Uğrunda Ulusal Hareket»** adındaki örgütün başkanlığını Zaire'nin İran eski Büyükelçisinin yürüttüğü açıklanmıştır. Bilindiği gibi büyükelçi, NATO ülkelerinin Zaire'ye yaptığı müdahaleyi protesto etmek için görevinden istifa etmişti.

Örgütün kurulmasından sonra yapılan ilk açıklamada Zaire halkı bu örgüte katılmaya ve Kinşasa'da gerçek bir halk hükümeti kurmaya çağırılmıştır.

Soyuz-30'un kozmonotları bugün dünyaya dönüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Soyuz-30 aracı ile Salyut-6 yörünge istasyonuna giden Sovyet ve Polonyalı kozmonotların bugün dünyaya dönecekleri açıklanmıştır. Bilindiği gibi daha önce Soyuz-29 ile Salyut-6'ya giden diğer iki Sovyet kozmonotu ile birlikte dört kozmonot çeşitli incelemeler yapmış, bu arada dünya yüzünde elde edilemeyen alaşımlar üretmişlerdi.

Sri Lanka'da yeni bir Anayasa hazırlanıyor

★ HAZIRLANAN ANAYASADA MİLLETVEKİLİ TRANSFERİNİN ÖNLENMESİ DE AMAÇLANIYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sri Lanka'da 1972'de yürürlüğe konan ve ülkeyi bir cumhuriyet olarak ilan edip İngiltere'ye bağımlılık bağlarını koparan anayasanın değiştirilmesi için yeni bir taslak hazırlanmıştır.

Bilindiği gibi 1972'de sözkonusu anayasayı getiren Bandaranaike Hükümeti geçen yılki seçimlerden sonra değişmiş ve Junius Jayawardene hükümeti iş başına gelmişti. Yeni anayasa taslağında, Bandaranaike Hükümeti zamanında yürürlüğe giren anayasadaki «sosyalist demokrasi» ilkesi yerine «demokratik [illegible] toplum» ilkesinin [illegible]ldiği ve devlet [illegible]ünün güçlendirilmesi[illegible]yan yeni hükümler [illegible]diği bildirilmektedir.

Yeni anayasada ayrıca, partisinden istifa eden ya da atılan milletvekillerinin milletvekilliğinin düşeceği hükmüne yer verildiği, böylece milletvekili transferlerinin önlenmesinin amaçlandığı belirtilmektedir. Ayrıca yeni anayasa ile birlikte çoğunluk dili olan Sinhala dilinin resmi dil olarak kalacağı, ancak azınlık dili olan Tamil dilinin de ulusal dil olarak ilan edileceği bildirilmektedir. Tamil dilinin şu sırada azınlık bölgelerinde zaten mahkemelerde kullanılan resmi dil olduğu belirtilmektedir.

İsveç Kralı Gustav ve eşinin Özbekistan ziyareti sona erdi

Özbekistan ziyaretleri sırasında Taşkent ve Semerkant'a giden İsveç Kral ve Kraliçesi Özbekistan'ı çok sevdiklerini belirttiler. Müzeleri ve kolhozları gezen Carl ve Silviya Gustev Semerkant'ta kendilerine hediye edilen ulusal giysileri çok beğendiklerini ve bu giysilerin arasında yanlarında bulunmaya küçük kızları için de işlemeli bir takke bulunca çok duygulandıklarını söylediler. Kendilerini ağırlayan halkla birlikte folklor gösterilerini izleyen Kraliyet ailesi de oyunlara katılınca Özbekliler çok sevinmişler ve özellikle Kraliçe'nin halk oyunlarında başarısına hayran olmuşlar.

İşverenleri mutlu kılan yeni bir olanak

İhracatta vergi iadesi oranı yüzde 25'den yüzde 35'e çıkarılıyor

ANKARA (ANKA)

İhracatta vergi iadesi oranlarının üst sınırının yüzde 25'den yüzde 35'e çıkarılması kararlaştırılmıştır.

İhracatta vergi iadesi oranlarını düşüren 28 Şubat 1978 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile ihracatta vergi iadesi listelerini belirleyen 9 Eylül 1975 tarihli kararlarda değişiklik yapılması kararlaştırılmıştır. Değişiklikle en yüksek vergi iadesi oranı yüzde 35 olarak belirlenmiştir. Yeni kararlarla, en yüksek oranda vergi iadesi uygulanacak mallar listesine otomotiv ve gemicilik sanayii ürünleri eklenmiştir.

Daha önce yüzde 25 vergi iadesi uygulanan dokuma sanayii ürünleri için de vergi iadesi oranı yüzde 25'den yüzde 35'e yükseltilmiştir.

Önümüzdeki günlerde yürürlüğe girmesi beklenen yeni vergi iadesi kararnamesiyle daha önce kararnamelerle belirlenen ihracatta vergi iadesi listeleri yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, yılda 1,8 milyon dolarlık en az ihracatı gerçekleştiren firmalar vergi iadesinden yararlanacak, bazı ürünler için de sınır 1,4 milyon dolar olacaktır. Yeni karara göre yüzde 35 ile yüzde 30 arasında vergi iadesi uygulanacak mallar arasında, pamuklu, yünlü, ipekli, sentetik, suni veya bunların karışımından dokuma ve örme iç ve dış giysiler yeralmaktadır. Kararnameye göre, daha önce vergi iadesi oranı yüzde 15 olan buzdolabı ve soğutucular için de yüzde 35-30 arasında vergi iadesi uygulanacaktır. Ayrıca, çamaşır makinası, elektrik süpürgesi ve elektrikli cila makinaları da en yüksek vergi iadesi sınırları içinde işlem görecektir.

OTOMOTİV SANAYİİNDE VERGİ İADESİ

Yeni vergi iadesi kararnamesi ile motorlu kara taşıma araçları ihracatının en yüksek düzeyde vergi iadesinden yararlanması öngörülmüştür. Buna göre, «insan veya eşya nakline mahsus motorlu kara nakil vasıtaları ile özel amaçlı motorlu kara ulaşım araçları» en yüksek düzeyde vergi iadesi kapsamına alınmaktadır. Yeni kararla traktör de yüzde 35-30 vergi iadesi uygulanacak mallar listesine sokulmuştur.

Daha önce yüzde 20-15 arasında vergi iadesi uygulanan bazı deniz taşıma araçları da en yüksek vergi iadesi uygulanacak mallar listesine alınmıştır. Buna göre yüzde 35-30 arasında vergi iadesi uygulanacak deniz taşıma araçları şöyle belirlenmiştir:

«Her türlü dökme yük gemisi (5000 dwt ve yukarısı), kuru yük gemisi (5000 dwt ve yukarısı), yolcu gemisi (3000 groston ve yukarısı), Lpg, Lng, amonyak ve özel techizatlı kimyevi maddeler taşıması için tanker, supply - ship, off - shroe gemiler, 1000 beygir gücünden büyük ro-ro gemiler, her türlü frigofirik gemiler, tarama gemisi, araştırma tekneleri ve benzeri nitelikte ağır özel amaçlı her türlü gemi.»

Vergi iadesi kararnamesinin diğer listelerinde de değişiklik yapılarak, vergi iadesi oranları yeniden belirlenmiştir.

Tüccar-banka-ofis işbirliğine son verilmesi istendi

★ KÖY-KOOP KIRKLARELİ BİRLİĞİ, BUĞDAY ALIMLARINDA KÖY-KOOP'UN DEVLETÇE DESTEKLENMESİ GÖRUŞÜNÜ SAVUNDU.

İSTANBUL, (İSTA)

Toprak Mahsulleri Ofislerinin önünde uzun kuyruklar oluşmaması, buğday alımlarının düzenli yapılabilmesi ve köylünün güç durumda kalmaması için yurt çapındaki KÖY-KOOP birliklerinin devlet tarafından desteklenmesi istenmiştir.

KÖY-KOOP Kırklareli Birliği Başkanı **Erdoğan Kantürer** basına yaptığı yazılı açıklamasında buğday alımlarında KÖY-KOOP birliklerinin devletçe desteklenmesini istemiştir. Buğday alımlarının başladığı günlerde Toprak Mahsulleri Ofisi alım merkezlerinin önünde büyük kuyrukların oluştuğunu hatırlatan **Kantürer**, kuyrukların bu yıl da oluşmaması için KÖY-KOOP'un kredi ve avanslarla desteklenmesi gerektiği görüşünü savunmuş, böylelikle KÖY-KOOP'un alımlara daha güçlü gireceğini belirterek şöyle demiştir:

«Önerilerimiz hayata geçirildiğinde köylülerimiz günlerce süren iş ve zaman kaybından kurtulacak ve tüccarların ofis aracılığı ile buğday üzerindeki sömürüsü geniş ölçüde son bulacaktır. Köylülerimiz geçen yıllardaki tüccar - banka - ofis işbirliği ile yapılan sömürüyü çok iyi bilmekte ve bu sömürünün artık sona ermesini istemektedirler.»

Sümerbank Karadeniz Bölgesinde bu yıl 19 yeni mağaza açacak

ANKARA (ANKA)

Sümerbank'ın Karadeniz Bölgesinde 1978 yılı içinde 20 yeni satış mağazası açacağı bildirilmiştir.

Sümerbank Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre, altı şubenin açılışı kısa zamanda yapılacak, daha sonra diğer şubelerin açılış çalışmaları tamamlanacaktır. Satış mağazası açılması konusunda hazırlıklar, Ladik, Perşembe, Develi, Kalkandere, Çaycuma ve Kilimli'de tamamlanmıştır.

Sümerbank, altı yerde de açılış etüdlerini tamamlamış ve gerekli hazırlıklara girişmiştir. Açılış etüdlerinde «kazançlı» olarak nitelenen satış mağazaları arasında Ordu ilinde, Aybastı ve Ulubey, Sinop'ta Gerze, Kastamonu'da Azdavay ve Cide, Trabzon'da da Beşikdüzü mağazaları bulunmaktadır. Sümerbank, halen Tonya ve Maçka (Trabzon), Kavak (Samsun), Taşova (Amasya), Yağlıdere (Giresun), Ardanuç (Artvin) ve Göynücek (Amasya), mağazaları konusunda etüdlerini sürdürmektedir.

İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu, yeni açılacak mağazalar hakkında, «Sümerbank, Samsun'da bir büyük mağazanın inşaatına bu yıl başlamıştır. Ayrıca Karadeniz Bölgesinde bu yıl 19 yeni satış mağazası açacağız» demiştir.

Dışişleri Bakanı Okçün Hindistan'a gidiyor

ANKARA, (İSTA)

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün Hindistan Dışişleri Bakanı Atal Behari Vajpayee'nin çağrılısı olarak 10 Temmuz'da Hindistan'a gidecektir.

Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Genel Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre Ökçün'ün ziyareti 4 gün devam edecektir.

Tam Süre Çalışma Yasası olumlu karşılandı

HABER MERKEZİ

Türk Tabipler Birliği ve İstanbul Barosu Başkanları ortak bir basın bildirisi yayınlayarak, sağlık hizmetlerinde tam süre çalışma yasasının Senatodan geçerek Cumhurbaşkanının onayına sunulduğunu, Türk Tabipler Birliğinin Büyük Kongrede kabul edilmiş temel ilkeleri arasında bulunan bu yasanın, böylece hayata geçmek üzere olduğunu belirtmişlerdir. Anayasanın 49'uncu maddesinde «Devlet herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesi ve tıbbi bakım görmesini sağlamakla görevlidir» denildiği açıklanan bildiride, tam süre çalışma yasasının bu hükmün uygulanması için önemli bir ilke getirdiği vurgulanmaktadır.

Bildiride, yasa tasarısının kapsamında yer almayan Tıp Fakülteleri ve Milli Savunma Bakanlığı sağlık kuruluşlarının, Büyük Millet Meclisinde verilen bir önergeyle tasarıya eklenmesinin bazı tartışmalara yolaçtığı, halbuki kamusal sağlık hizmetlerinin bir bütün olduğu ve eğer bazı bölümler bu ilkenin içinde yer almazsa, o zaman Anayasanın eşitlik ilkesinin bozulmuş olacağı belirtilmektedir.

Bildiriye şöyle son verilmektedir:

«Bütün bu gerçekler dikkate alınınca, yasanın zaman yitirmeden uygulanması zorunlu olmaktadır. Biz, Sayın Cumhurbaşkanının bu gerçekleri dikkate alacağına, halk sağlığı bakımından, bu önemli yasanın uygulanması için gerekli desteği sağlayacağına güveniyoruz. Bu güvenimizi ve inancımızı, kamuoyuna açıklarız.»

TÜMAS Istanbul Şubesi, Balamir'e yapılan suikast girişimini kınadı

HABER MERKEZİ

TÜMAS Genel Başkanı **Ahmet Balamir'e** karşı yapılan suikast girişimi üzerine TÜMAS İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlayarak olayı kınamıştır.

Bu arada, Tüm-Der İstanbul Şubesi Başkanı Erdal Özşahin basına bir duyuru yaparak önceki gün Karaköy İskelesinde elinde ilerici bir gazete bulunan bir üyelerinin faşist komandolar tarafından feci şekilde dövüldüğünü bildirmiş ve olayı kınamıştır.

HALK-KOOP'un dostluk ve dayanışma toplantıları sürüyor

ANKARA, (İSTA)

Halkın Tüketim Kooperatifleri Birliği (HALK-KOOP) Ankara Bölgesinin demokratik halk kooperatifçiliği ilkelerinin anlatılması amacıyla düzenlediği dostluk ve dayanışma toplantıları devam etmektedir. İlk olarak Dikmen, Altındağ, Atıfbey semtlerinde düzenlenen toplantıları çok sayıda işçi ve emekçi halk izlemektedir.

HALK-KOOP Ankara Birlik Yönetiminin aldığı karar çerçevesinde Tuzluçayır, Hasköy, Çınçınbağları, Seyranbağları ile Ayaş İlçesinde de önümüzdeki günlerde dostluk ve dayanışma toplantılarının sürdürüleceği bildirilmiştir.

HALK-KOOP tarafından yapılan açıklamaya göre, Dikmen semtinin Öveçler mahallesinde HALK-KOOP Ankara Birlik ile Dikmen halkının tüketim kooperatifinin ortaklaşa düzenledikleri toplantı çok sayıda işçi, memur ve emekçinin katılmasıyla başlamıştır. Toplantının açılış konuşmasını yapan kooperatif üyelerinden Faruk Keskin Öveçlileri HALK-KOOP saflarında birleşmeye ve pahalılığa karşı örgütlü savaşıma çağırmıştır. Daha sonra HALK-KOOP Ankara Birlik Başkanı Mehmet Sevim söz almış ve birlik çalışmaları hakkında bilgi vermiştir. Aracının, tefecinin ve toptancı tüccarın sömürüsünü sınırlamanın zamanı geldiğine işaret eden Sevim, HALK-KOOP'un doğrudan üreticiden tüketim maddelerinin teminini gerçekleştirmeye başladığını söylemiştir.

Öteyandan aynı şekilde Altındağ - Atıfbey mahallesinde düzenlenen toplantı Altındağ Tüketim Kooperatifi Başkanı Mehmet Binboğa'nın konuşmasıyla açılmıştır. Binboğa açış konuşmasında kooperatifin kuruluşundan bu yana olan gelişmeleri anlatmış ve Altındağı emekçileri HALK-KOOP'un denetimine ve yönetimine katılmaya çağırmıştır.

Dünya kooperatifçilik günü kutlanıyor

★ DÜNYA KOOPERATİFCİLİK GÜNÜ KUTLAMALARINA 66 ÜLKEDEN 673 BİN KOOPERATİF KATILIYOR...

Sosyalist ve kapitalist sisteme dahil 66 ülkenin üyesi bulunduğu Uluslararası Kooperatifler Birliği tarafından düzenlenen «Dünya Kooperatifçilik Günü» bugün üye ülke kooperatifleri tarafından kutlanacaktır.

1895 yılında Londra'da kurulan ve halen merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Kooperatifler Birliği tarafından düzenlenen 5 Temmuz Dünya Kooperatifçilik Günü, birliğe üye 66 ülkede kutlanmaktadır. Uluslararası Kooperatifler Birliği tarafından Temmuz ayının ilk Cumartesi günü olarak belirlenen ve yaklaşık 1920'lerden bu yana kutlanmakta olan «Dünya Kooperatifçilik Günü» ilk kez bu yıl ülkemizde KÖY-KOOP tarafından kutlanacaktır.

Uluslararası Kooperatifler Birliği tarafından düzenlenen kutlamalara yaklaşık 673 bini aşkın üye kooperatiften, 326 milyonun üzerinde üretici köylü katılacaktır.

Uluslararası Kooperatifler Birliği bilindiği gibi, birliğe üye kooperatiflerin arasında ekonomik, ticari ve kültürel ilişkilerin gelişmesini öngörmekte ve çalışmalarını buna göre planlamış bulunmaktadır. Sosyalist ülkelerden tüm kooperatiflerin yanı sıra kapitalist ülkelerden birçok kooperatifin üye olduğu bu kuruluş, değişik ülkelerde kooperatifçilik eğitim seminerleri düzenlemekte, üye ülkelerin kooperatiflerinde görev yapan uzmanların sorunlarına böylelikle çözüm aramaktadır. Uluslararası Kooperatifler Birliğinin Genel Kurulları her yıl tekrarlanmakta, seçimler ise dört yılda bir gerçekleştirilmektedir. Uluslararası Kooperatifler Birliğinin önümüzdeki Genel Kurulu 1980 yılında Moskova'da yapılacaktır.

Öteyandan konu ile ilgili görüşlerini açıklayan KÖY-KOOP Eğitim ve Örgütlenme Müdürü Akın Birdal, Dünya Kooperatifçilik Günü'nün dünya barışına ve halklar arası kardeşlik bağlarının pekişmesine yapacağı katkı açısından büyük önem taşıdığını söylemiştir.

TARİŞ'in ihracatçı için üzüm stoklayan bir kuruluş olmaktan çıkarılacağı belirtildi

İZMİR (ANKA)

TARİŞ Üzüm Birliği Yönetim Kurulu Başkanı **Özer Yalçındağ** dün verdiği demeçte, TARİŞ'i ihracatçı tüccar için ucuza üzüm stoklayan bir kuruluş olmaktan çıkarmak amacıyla Alaşehir'de 100 milyon liraya mâl olacak bir üzüm işletmesi kurulacağını açıklamıştır.

Yılda 40 - 45 bin ton üzüm işleyecek kapasitede projelendiren Alaşehir Üzüm İşletmesinin kurulacağı 63 bin metrekarelik arazinin belirlendiğini ve satın alınmasıyla ilgili girişimlere başlanıldığını açıklayan **Yalçındağ**, bu işletmede tamamı ortak ve ortak çocuğu olan 1200-1500 işçinin çalışacağını ve işletmenin gene onlar tarafından yönetileceğini söylemiştir.

Yalçındağ daha sonra açıklamasında şunları söylemiştir:

«Bazı yıllar ortak ve ortak dışı üreticilerden yılda 70 milyon kiloya varan üzüm satınalma zorunda kalan TARİŞ'in, üzüm işletmelerinin fiili kapasitesi ve ihracatı 20 milyon kilo civarındadır. Yapılan araştırmalarda mevcut işletmelerinin revizyona sokulması halinde yılda en çok 40-45 bin ton üzüm işleyebileceği saptanmıştır. Bu kapasite TARİŞ gibi bir kuruluş için yeterli değildir. İşletme ve ihracat politikamızı TARİŞ'in alacağı tüm üzümü kendisinin işleyip, ihraç etmesi amacına göre yeniden düzenleyeceğiz. Böylece TARİŞ ihracatçı için ucuza üzüm stoklayan bir kuruluş olmaktan çıkarılacaktır.

Bu amaca varmak için ilk girişimimizin dünyadaki üzüm üretici bölgelerinin en önde geleni olan ve Türkiye rekoltesinin yüzde 30'unu üreten Alaşehir'de çağdaş bir üzüm işletmesinin kurulması olacaktır. Proje bedeli 100 milyon lirayı aşan Alaşehir Üzüm İşletmesinin kurulacağı 63 bin metrekarelik arazi belirlenmiş ve satın alınmasıyla ilgili girişimlere başlanmıştır.»

Üzüm artıklarını değerlendirmek üzere pekmezhane ve sirkehanesinin de bulunacağı üzüm işletmesinin yılda 40 bin ton üzüm işleyeceğini de açıklayan **Yalçındağ, «Türk kooperatifçilik hareketine büyük katkıda bulunacak olan bu tesisin ortaklarımıza tarım dışı ek gelir sağlamada da yardımcı olacaktır.»** demiştir.

PAMUK İHRACATI

TARİŞ'in pamuk ihracatı 120 bin tona yükselmiştir. TARİŞ Genel Müdürlüğünden yapılan açıklamada, bir süredir üst düzeyde seyreden ihracatın temmuz ayında da aynı hızını koruyacağı belirtilmiştir.

Dış satış fiyatlarında bir değişiklik olmadığını ifade eden yetkililer, 1'nci sıra pamukların fob satışının 1.50 dolar olduğunu söylemişlerdir.

TARİŞ depolarında ihtiyaç fazlası bir miktar pamuk daha bulunduğunu ifade eden ilgililer satışların bir süre daha devam etmesi ile stok sorununun ortadan kalkacağını bildirmişlerdir.

«Kırsal alanda çalışma projesi»ne katılanlara yeni olanaklar tanınıyor

ANKARA, (İSTA)

5 bin kişilik **«kırsal alanda çalışma projesi»**nde çalışacak olanlardan 2 bin 880'inin tüm gereksinimlerinin Osman Bakanlığı tarafından karşılanacağı açıklanmıştır.

Orman Bakanı Vecdi İlhan dün yaptığı yazılı açıklamada çalışma projesine önümüzdeki yıllarda çok daha büyük boyutlu katılmayı amaçladıklarını bildirmiştir.

Bakanlığın kırsal çalışma alanlarında 32 yerde 30'ar kişilik gruplar halinde 20'şer gün süre ve üçer dönem çalışmalar ile projeye hız verileceği bakanlık yetkililerince açıklanmıştır.

Avusturya 57 milyon dolar alacağını erteliyor

ANKARA, (ANKA)

Avusturya Maliye Bakanı **Dr. Hannes Androsch**'un temmuz ayının ikinci yarısında Türkiye'ye geleceği bildirilmiştir.

Türkiye ile Avusturya arasında geçtiğimiz hafta içinde Viyana'da teknik düzeyde yapılan borç erteleme görüşmelerinden sonra Avusturya Maliye Bakanının Türkiye'yi ziyaretinde borç erteleme anlaşmasının imzalanması ve Avusturya'nın Türkiye'ye 80 milyon dolar kredi açması konuları üzerinde durulacağı belirtilmiştir.

Avusturya tarafından Türkiye'ye açılması beklenen kredinin daha önce Türkiye'ye açılmış olan proje kredileri avanslarının ödenmesi, yeni projelerin finansmanı ve bazı ürünlerin ithalatı için kullanılması daha önceki teknik görüşmelerde kararlaştırılmıştır. İthalat finansmanı için kullanılacak kredi ile demir, gübre ve petro - kimya ürünleri ithalinin yapılması uygun görülmüştür. Avusturya tarafından Türkiye'ye açılacak olan kredinin yüzde 5 faizli ve 15 yıl vadeli olması konusunda da görüşbirliği sağlanmıştır.

Öteyandan, Paris'te imzalanan Türkiye'nin borçlarının ertelenme anlaşması çerçevesinde geçtiğimiz hafta Viyana'da varılan mutabakat sonucu hazırlanan ikili anlaşmanın da Avusturya Maliye Bakanı'nın Türkiye gezisi sırasında imzalanması bekleniyor.

Türkiye ile Romanya arasındaki protokol görüşmeleri dün başladı

ANKARA (ANKA)

Türkiye ile Romanya arasında 1975 yılında imzalanmış bulunan uzun vadeli ekonomik sınai ve teknik işbirliği anlaşması çerçevesindeki görüşmelerin 10 Temmuzda Ankara'da başlayacağı bildirilmiştir.

Türkiye ile Romanya arasındaki görüşmeleri sürdürmek üzere Romanya Dış Ticaret ve Yardımlaşma Bakanı Cornel Burtica da Ankara'ya gelecektir. Görüşmelerde Türkiye heyetine Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler başkanlık edecektir.

Enerji alış verişini geliştirmek için BM 25 bin dolar kredi açtı

ANKARA, (ANKA)

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Balkan ülkeleri arasında enerji sisteminin geliştirilmesi için Türkiye'ye 25 bin dolarlık kredi açmıştır.

Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen kredi anlaşmasına göre, Türkiye, Balkan ülkeleri arasındaki enerji alışverişi sistemine katılacaktır. Proje, Balkan ülkeleri arasında mevsimlik enerji alışverişi ile ülkelerin enerji tesisatı masraflarının azaltılmasını amaçlamaktadır. Proje için açılan kredinin kısa vadeli hedefi de **«Balkan ülkeleri enerji sisteminin en iyi şekilde geliştirilmesi konusunda yapılacak tüm hazırlık çalışmalarını teşvik etmek»** olarak belirlenmiştir.

Üç yıl için imzalanan kredi anlaşmasını Türkiye adına Elektrik Kurumu yürütecektir.

ÇUKUROVA'DA SITMA VAR

Röportaj : Mehmet BARAK

-1-

★ ÇELTİK ÜRETİMİNDE DİRENEN BÜYÜK TOPRAK SAHİPLERİ, SITMAYI ELBETTE UMURSAMIYOR, PARANIN SESİ DAHA TATLI GELİYOR ONLARA. BİNLERCE İNSAN, KARIN TOKLUĞUNA, DİYARBAKIR'DAN, URFA'DAN, G. ANTEP'TEN KOŞUP GELİYOR.

★ Çukurova'da sıtma var. Çukurova'da güneş ortalığı yakıp kavuruyor. Kavrulan yüzlerde alınteri; ucunda ekmek var. Sıtmadan kurtulabilirsen.

★ Sıtma, Asya ve Afrika gibi, geri kalmış ülkelerin yoğun olduğu bölgelerde tehlikeli bir biçimde ortaya çıkan bir salgın hastalık türü.

İnsanın kanına giriyorlar

«... Emine, annesinin ... ... yaslamış, öylecene sırasını bekliyor. Onbinlerceden sadece biri...»

Onca yıldır koşup geleni kucaklamış Çukurova. Onca insanı doyurmuş ve onca yara almış beyaz bir çiçek. Sivrisineklerin bini konup, bini kalkıyor. Bir yanda çeltik tarlaları, bataklıklar; bir yanda «SA»larla başlayan ardı ardına fabrikalar; bir yanda da, bir tarlanın kıyıcığına kondurulmuş çadır önünde bekleşen, binlerce insandan sadece bir kaçı. Çevrenize şöyle bir göz attığınızda ilk gördükleriniz.

Çukurova'da sıtma var. Çukurova'da güneş ortalığı yakıp kavuruyor. Kavrulan yüzlerde alınteri; ucunda ekmek var. Sıtmadan kurtarabilirsen.

Urfalı Mustafa Çolak'ın, beş yaşındaki kızı Emine'yi sivrisinekler çadırda buldu. Kanına girdiler. Bıraktıkları mikrop bir hafta içinde etkisini gösterdi. Emine titreme nöbetlerine tutuldu. İnim inim inlemeye başladı. Mustafa Çolak, yavrusunu kucakladığı gibi Sıtma Merkezi'nin kapısına dikildi. Orada karşılaştık kendisiyle. Yaklaşık elli yaşlarında var. Konuşuyoruz. Çocuğun sıtmaya yakalandığını biliyor.

«Sıtma nöbeti bu. Çevremiz pislik. Sinekler yok edilemiyor. Akşam olup da çadırın içine girince vızır vızır çevremizde dönüyorlar. Kalkıp havluyla kovalamaya çalışıyoruz, sonra bakıyoruz, bir delikten gene girmişler. Tükenmiyorlar. İşi gücü bırakıp geldik buraya. Kan alacaklarmış. Sıra bekliyoruz.»

Emine annesinin kucağında öylecene yatıyor. Yarı aralık gözlerle bakıyor bize. Sabahları iyiymiş, öğle sıcağı bastırınca, bir titreme nöbeti başlıyor ve inim inim inildiyormuş...

1,5 YAŞINDA, SITMAYI YENDİ. AMA FELÇ GİBİ YATIYOR.

Gülay Özipek, Masis'te bir gecekonduda yakalanıyor sıtmaya. Önce bilemiyorlar hastalığının ne olduğunu, bir kaç doktora çıkardıktan sonra, ailesi, sıtmalı olduğunu öğreniyor 1,5 yaşındaki kızlarının. 15 günlük tedavi sonucu, ateşi de, titremeyi de, kusmayı da yeniyor Gülay. Ancak doğrulamıyor. Ense üstü yatıyor yatağında. Babası Hasan Özipek «felç gibi» diyor.

Sıtma, Asya ve Afrika gibi, geri kalmış ülkelerin yoğun olduğu bölgelerde tehlikeli bir biçimde ortaya çıkan, gelişme gösteren bir salgın hastalık türü. İnsandan insana, sivrisinekler aracılığıyla geçiyor. Önce ateş basıyor, bir halsizlik çöküyor insanın üstüne. Kusma başlıyor. Ardından titreme nöbetleri... Sıtmalı bir insanın kanına dalan sivrisinek, yeni ateşler, yeni kusmalar ve yeni sıtma nöbetleri taşıyor ötelere...

SITMA KAYNAKLARI

Sıtma hastalığının öteden beri bilinen en önemli kaynaklarının başında bataklıklar geliyor. Sonra çevresel kirlenme ve kötü yaşam koşulları, hastalığın yaygınlaşmasına yolaçan faktörler olarak ortaya çıkıyor. Yıllar öncesi büyük bir savaşla yok edilen sıtma, MC döneminde Çukurova'da çeltik üretimine yeniden izin verilmesiyle birlikte ortaya çıkıyor ve gelişiyor. Çeltik üretimi, sulu tarıma dayanır. Ve işte bu sular, Çukurova'nın çeşitli yerlerinde bataklıklara yolaçıyor. Çeltik üretiminde direnen büyük toprak sahipleri, sıtmayı elbette umursamıyor, paranın sesi daha tatlı geliyor onlara. Binlerce insan, karın tokluğuna Diyarbakır'dan, Urfa'dan, Antep'ten koşup geliyor. Tarla kenarlarında bahçelerde; derme çatma kurdukları çadırlarda, kir pis içinde konuk olmuşlar kime ne?

Sıtmayı, sivrisineklerin «anofel» denen cinsi yapıyor. Anofeller, «surfe» denen yumurtalarını, tatlı sulara, sazlıklara ve nemli yerlere bırakıyor. Birkaç gün içinde tehlikeli yaratıklar ortaya çıkıyor bu surfelerden. Kanlarına giriyorlar insanların...

★ SON ÜÇ YIL İÇİNDE BÜYÜK ORANDA ARTIŞ GÖSTEREN SITMAYA KARŞI, YOĞUN BİR KAMPANYA AÇILDI. DÜNYA SAGLIK TEŞKİLATINDAN GELEN UZMANLARLA BİRLİKTE, UZUN VADELİ BİR ÇALIŞMA PROGRAMI SAPTANDI.

★ SITMA HASTALIĞININ ÖTEDEN BERİ BİLİNEN EN ÖNEMLİ KAYNAKLARININ BAŞINDA BATAKLIKLAR GELİYOR. SONRA ÇEVRESEL KİRLENME VE KÖTÜ YAŞAM KOŞULLARI HASTALIĞIN YAYGINLAŞMASINA YOL AÇAN FAKTÖRLER OLARAK ORTAYA ÇIKIYOR.

Hasan Özipek, «kızım sıtmadan kurtuldu fakat felç gibi düştü yatağa» diyor.

SITMAYA KARŞI VERİLEN MUCADELE

Son üç yıl içinde büyük oranda artış gösteren sıtmaya karşı, yoğun bir kampanya açıldı. Dünya Sağlık Teşkilatından gelen uzmanlarla birlikte, uzun vadeli bir çalışma programı saptandı. Adana, Hatay ve Mersin'de altı sıtma merkezi kuruldu. Ayrıca sıtma tarama çalışmalarının 24 il'e kaydırılması planlandı.

Uzmanların verdikleri bilgilere göre, sıtma şu yöntemlerle yok edilmeye çalışılıyor:

1 — Sisleme motorları ile evlerin pencere ve kapıları kapatılarak, sivrisinekler boğdurulmaya çalışılıyor;

2 — Geniş su birikintileri mazotlanıyor. Böylelikle su yüzüne yayılan mazotlar, surfelerin ölmesine neden oluyor;

3 — Sazlıklara kayıklarla yanaşılarak, ilaçlama yapılıyor;

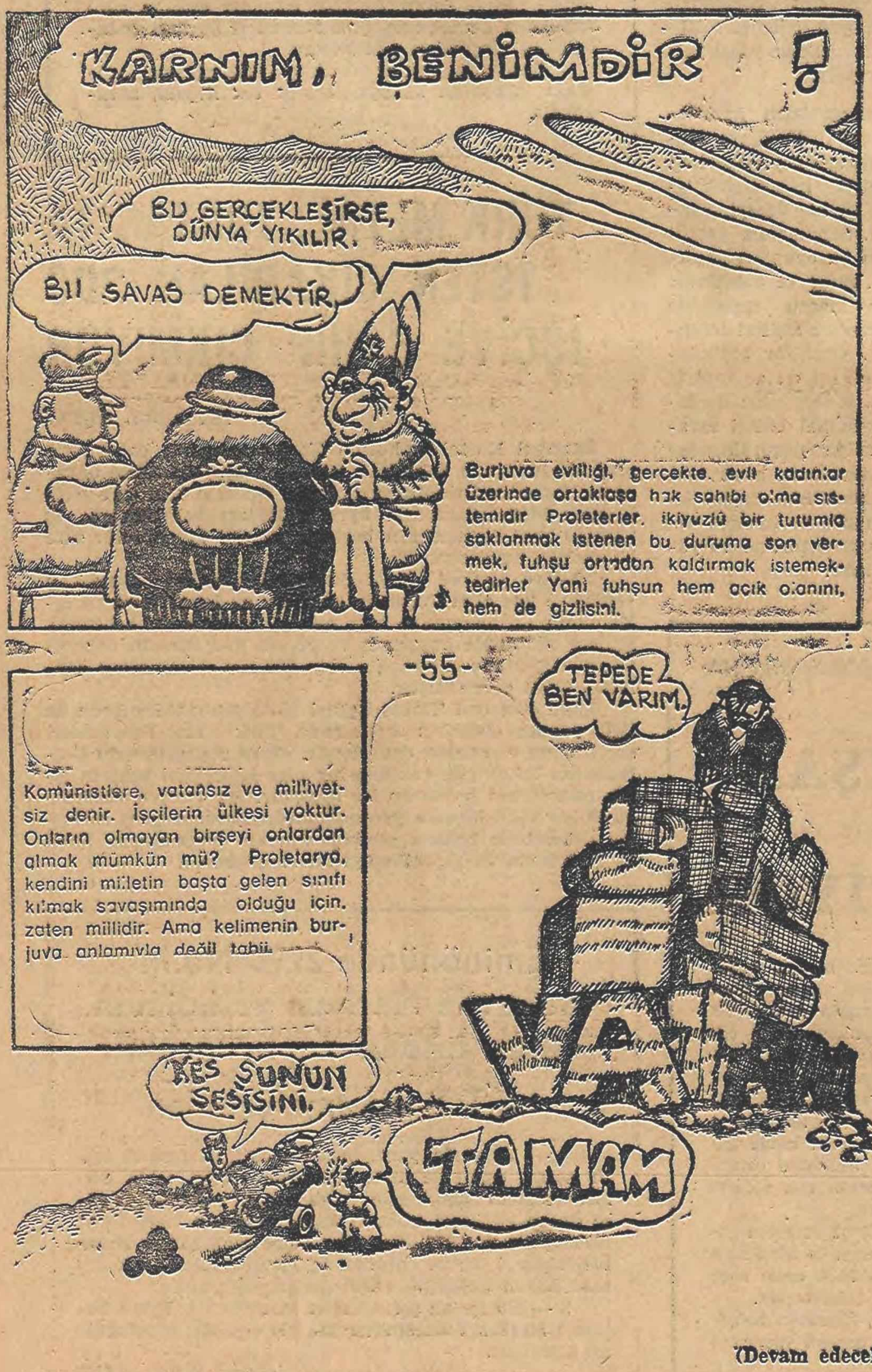
4 — Yukarıda sıralananların yanısıra, biyolojik bir yöntemle, direnaj kanallarında, su birikintilerinde surfe yiyen Cambusia, Rasbora, Cynolabias ve Afhanus gibi balık türleri yetiştiriliyor ve sıtmaya neden olan sivrisinekler yok edilmeye çalışılıyor.

Bunun yanısıra yapılan kan tahlilleri sonucu sıtmalı olduğu belirlenen hastalara 14 gün süreli, clorokin ve primatiminden oluşan ilaçlar veriliyor. Yaş gruplarına göre bu ilaçların dozu arttırılıyor ya da azaltılıyor. Ancak sıtmayı yok edebilmek için verilen bu uğraşlar yeterli mi? Rakamlar ve sağlık uzmanlarının görüşleri, yeterli olmadığını ortaya koyuyor.

YARIN :
RAKAMLAR
NE DİYOR

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ : RO MARCENARO

(Devam edecek)

YAŞAMAK YASAK

Hasan KIYAFET

-2-

Fadime'yi değirmenin alt başında buldular...

Fadime uzaklardan geçen ak gemiyi, Kara Ziya'yı, Ulaş'ı, donundaki ıslaklığı tüm unuttu. Çuvalın ipini bile almadan, dizüstü emekleyerek kaçmaya debelendi. Bu sırada fındığın en gür yeri hışırdadı. O, ilk fındık ocağını dolanırken arkadan kelepçe bir el koluna yapıştı. Tüyleri diken diken geri döndü. Bal rengi gözlerine korku, paslı bir hançer olup saplanmıştı. Ağzı çığlığına denk irilikte açıldı kaldı...

İşçi kendi gürültüsünden başka birşey duymuyordu. Ekin tarlasına üşüşmüş çekirge sürüsüne benziyorlardı. İkişer üçer, bir ocağın tepesine çullanmış vire sepetlerine fındık atıyorlardı. İşçibaşı Tilki Osman, düdükle öfkesini alamadı:

— Ula uyuşuk oğlu uyuşuklar. Ne dırdır edip duruyorsunuz. Aldığınız günlüğü helal ettirin. Çeneniz değil eliniz çalışsın. Diyelim ki mal sahibi görmüyor, gökteki allahta mı görmüyor? Ha-bu sakız çatlatan kızları ayıracağım şimdi. Mına...rum böyle işinin haa!...

Kısır Anşa göbeğini hoplatarak güldü:

— Anam bacım şaştık bunların elinden. Hemi sakız dağıtırlar, hemi çeneniz oynamasın derler. Çene oynatmadan sakız çiğnenir miymiş?

Duyanlar, buna kahkahayla güldüler. Osman, Kısırın ocağa kaydı indi. Kuru yüzünün kanı iyice çekildi. Sarı dişlerinden köpük saçarak:

— Ula Kısır, burada sen mi işçibaşısın, yoksa ben mi? Dilini dibine çek sonra hesabını keserim haa! Ula İnsaniyetlik ettikte size sakız dağıttıksa kötü mü ettik.

Anşa pişkince sırıttı:

— İnsaniyetlik için mi, yoksa fındık yemeyelim diye mi?

Çevreden kaçak gülüşler duyuldu. Osman elindeki keskin girebiyi rastgele bir dala çaldı. «Mına...rum böyle işin haaa» deyip yürüdü. Kendi görünmüyor ama sesi geliyordu:

— Ula yaş fındığı yiyin de geberin. Size iyilik yaramaz zaten. Size Kamil, Resul gibi kahya gerekli. Şöyle gün üç öyün bir şeyinize şey etsin.

Anşa yanında fındık toplayan kızlara:

— Kızlar hani Fadime dönmedi mi daha?

Kızların birkaçı birden:

— Yook dönmedi. Eleme dönmesin, biraz kaytarsın. Kökü kurusun, Temeloğullarının fındığının bitip tükeneceği mi var?

Sarı Naciye ürkek:

— Anşa bacı kaç kişi var bahçede?

— Bilmemki kimi üç yüz der kimi beşyüz.

Çevreden dinleyenler söze girdiler:

— Habu Dumanlı Dağı tüm Temeloğullarınınmış. Üç yüz işçi içinden bir ay demeyince çıkamazmış.

Naciye'nin kara gözleri Anşa'da:

— Siz hiç Temeloğlunu gördünüz mü?

Anşa'nın usta elleri fındık yaprakları arasında hünerli dolaşırken:

— Görünmez ki Naciyem.

— Niye?

— Niyesi var mı, vırt orada vırt burada. Bir bakarsın İstanbul'da, bir bakarsın Ordu'da. Başka düvellerde bile evi barkı varmış. İçkinin başında, kadının kızın peşinde günü geçermiş. Emme çok büyük okullarda okumuş kendisi. Daha genç, şu bizim Kara Ziya gibi babayiğitmiş. Çokta yakışıklıymış haa...

Dinleyenler ilgiyle eğildi:

— Adı Cengiz Beymiş. Yedi dil bilirmiş. Amerika'da okumuş. Gelirken oradan bir sarı kız getirmiş emme babası rahmetli Yahya Bey sağmış o zaman. Kızı kolundan tuttuğu gibi kapıya atmış. «Benim evime alnı secdeye değmeyen kul giremez» diyesiymiş. Neden sonra şimdiki İstanbullu karısını almış.

Naciye kadın işçilerin bunca bilgili oluşlarına şaştı. Onların yanında kendinin ne ölçüde cahil kaldığına üzüldü.

Öğle paydosu yakındı. İşçinin kulağı tencere tıkırtısında, gözü daldaydı. Tam bu sırada, bahçenin üst başından bir şamata koptu. Sepetini atan koşuyordu. Erkeklerden, urbaları arasında tabancalarını arayanlar vardı. Kötü haber tez yayıldı. Anşa bir yuvarlanıp kalktı. Naciye ve öteki kızlar gelip geçti Anşa'yı. Anşa yerden kalkmadan:

— Ne olmuş uşak, Fadime'nin başında bir iş mi var?

İvedi koşan bir delikanlı:

— Fadime'yi sürümüşler.

— Kim, nereye, nasıl?...

Yukarıdan karmakarışık sesler geliyordu:

Aşağıdan çevirin aşağıdan. Hüseyin, Muzaffer, Celal siz de Dumanlı'ya yukarı seyirdin. Silahlarınızı almayı unutmayın...

Hava birdenbire boğdu. Dumanlı Dağından kabaran bulutlar, Gürgen Tepeye doğru ağdı. Gökyüzü göz açıp kapayana dek karaya boyandı. Kızılağaçların yaprakları hışırdadı. Yağmur kokusu sardı dört yanı.

Fadime'yi değirmenin alt başında buldular. Üstü başı yırtılmamıştı. İki mermer sütuna benzeyen bacakları kasığına dek açıktı. Az ötesinde yumruk kadar bir pamuk yumağı vardı... Haydar Dedeyi düşünceye salan bu bir topak pamuktu. Yoksa, bacağından uzun donun sıyrılışı, uzun saçının dipten kesilişi tüm bildiği şeylerdi.

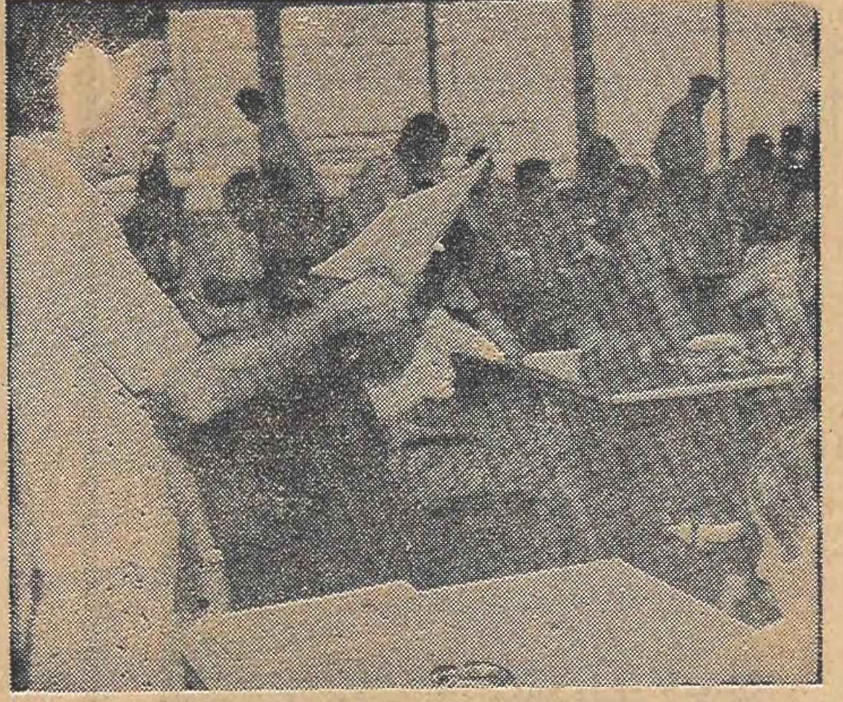
Fadime gözünü işçi barakasında açtı. Ala gözleri yuvasından dışarı taşıyordu. Fındık toplamaktan kara yeşile kesmiş nasırlı ellerini sağa sola küt küt atıyordu. Göğsü körüklendikçe çevresine birikenler orasına burasına çöküyordu.

Haydar dede kızılbaş bıyıklarını çekiştirerek bahçeye düşünceli yürüdü. Bıraktığı ocağın başına gelince, kuru bedenini olduğunca doğrulttu. Derince soluklandı. Bir deri bir kemik aydınlık yüzüne iki elini çalıp: «Ya hak, ya pir, desturi» diye mırıldandı. Kalın bir fındık dalını eğmeye debelendi. Dal onun tüy bedenini havalandırdı. Komşu ocaktan Hilmi yetişti. Bir çırpıda dalı yere yapıştırıp eline verdi.

Hilmi'nin bir gözü, daha ağıdı dinmemiş Naciye'deydi. Hilmi liseyi ekonomik güçlükler içinde bitirmiş, bir köylü çocuğuydu. İki yıl üstüste üniversiteye puan tutturamayışı kendine olan güvenini aza'tmıştı. «Kafa olsa puan tuttururdun» diyorlardı. Haydar dede konuşurken ağzı açık yonçştı. Dede bir süre gözü dalda didindikten sonra:

— Gördüklerimin tümü bildik işler, yadırgı bir yanı yok. Emme o bir topak pamuğa aklım ermedi. Bu dağın başında süt akı pamuk. Hak hayıra döndüre diyelim. Fakat gördüklerimi hiç beğenmedim...

(Devam Edecek)

İSO'da yapılan toplantıdan bir görünüş.

BANK-SEN, İSO için Yargıtay'a başvuruyor

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul 6'ncı İş Mahkemesinin 28 Haziran'da aldığı bir kararla İstanbul Sanayi Odası çalışanlarını memur kabul etmesi üzerine BANK-SEN Sendikası yöneticileri Yargıtay'a başvurmaya karar vermişlerdir.

Bu amaçla dün düzenlenen ve İSO çalışanları ile BANK-SEN Genel Yürütme Kurulu üyesi Erdoğan Arı, Toplusözleşme Dairesi Müdürü Avni Erakalın ve Hukuk Dairesi Müdürü Necati Ertürk'ün katıldıkları toplantı da konuşan Hukuk Dairesi Müdürü Necati Ertürk, mahkeme kararı içinde çelişkiler olduğunu belirtmiş ve «Önümüzde yasal mücadele yolları var, İstanbul Barosu, Tabipler Birliği, Noterler ve Mimar, Mühendis Odaları ça lışanları gibi, toplusözleşme ve grev İSO çalışanlarının da hakkıdır.» demiştir. BANK-SEN Hukuk Dairesi Müdürü ayrıca «Hiç kimse mahkeme kararını basamak yapıp baskı kurmaya kalkmasın.» demiştir.

BANK-SEN Sendikası bir süre önce, İstanbul Sanayi Odasında grev kararı almış, işveren de İSO çalışanlarının işçi değil memur olduğunu iddia ederek, İstanbul 6. İş Mahkemesinde dava açmıştı.

Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası Genel Başkanı Zinnur Bayraktutan:

"Yeni Haber-İş bölünmesine olanak tanımamıştır,,

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası'nı bölmeye çalışan güçlerin istekleri yarıda bırakılarak örgütün güçsüz düşürülmesine yönelik saldırılar püskürtüldü. 28 Haziran'da toplanan Genel Kurul öncesi karar organlarının kararlarıyla üyeliği kesin olarak düşürülen sendikanın eski Genel Başkanı Mustafa Cengiz Acar ve yandaşları Genel Kurul kararıyla birer işçi sınıfı düşmanı olarak nitelendi ve üyelikleri konusunda karar organlarının kararları onayladı.

Örgütü bölme çabalarına karşı uyanık ve dirençli davranan Yeni Haber-İş Genel Kurulu, sendikal birliği parçalayanları bir yandan saf dışı bırakırken diğer yandan **Dünya Sendikalar Federasyonu**'na bağlı **Uluslararası Kamu Sendikalar Birliğine** üye olma kararı aldı. Haberleşme işçilerinin sendikal birliği savaşımını titizlikle koruyan haberleşme işçileri uluslararası sendikal hareketle bütünleşme kararını böylesine önemli bir aşamada alırken ilerki günlere umut ve inançla bakıyor, şimdi...

Kuşkusuz sendikayı bölme çabaları içine giren Mustafa Cengiz Acar ve yandaşlarının haberleşme işçilerine indirmek istedikleri darbe ve bunun etkisizleştirilmesi çalışmaları önemli bir süreç önemli bir gelişme olmuştur. Bu nedenle Olağanüstü Genel Kurulda Genel Başkanlığa getirilen **Zinnur Bayraktutan** ile görüştük. **Bayraktutan**, gelişen olayları ve perde arkasındaki güçleri açığa çıkaran bir değerlendirme yaptı ve olayları aktardı bize...

«MERKEZ GENEL KURULUMUZ İŞÇİ SINIFININ YAŞAM, ÇALIŞMA KOŞULLARI VE İŞÇİ SINIFININ TEMEL İSTEMLERİ KONUSUNDA KARARLAR ALDI. DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONUNA BAĞLI SENDİKALARI BİRLİĞİNE ÜYE OLMA KARARI ALDI»

İSTA: ÖRGÜTÜNÜZÜN BÖLÜNME ÇABALARINA KARŞI YOĞUN SAVAŞIM GÜNLERİ GEÇİRDİNİZ... BU ÇABALARIN NERELERDEN VE NEDEN KAYNAKLANDIĞI VE OLAYLARIN SÜRECİNDE ÜZERİNDE BİLGİ VERİR MİSİNİZ?

ZİNNUR BAYRAKTUTAN: 18 Mart 1978 tarihinde toplanan Olağanüstü Genel Kurulumuz çalışmalarına ara vererek Hesapları İnceleme Komisyonu oluşturmuş ve olabilecek yolsuzlukları incelemek için üç aylık bir ara verilmişti. Bu arada Şubelerde Genel Kurulların yapılması kararı alındı. Genel Kurul kararları gereğince toplanan Hesapları İnceleme Komisyonu 950 bin lira dolaylarında bir yolsuzluk açığa çıkardı. Bu arada Sendikanın Genel Başkanı durumunda olan Mustafa Cengiz Acar olağanüstü çaba göstererek hesapların incelenmesine karşı çıktı. Engellemek istedi çalışmaları. Ancak komisyon çalışmalarına engellemelere rağmen devam etti.

Bu arada yapılan Şube Genel Kurullarında tabanda güçlü olmadıkları açığa çıktı. Her Şube Genel Kurulunda biraz daha gerilediler biraz daha etkisiz oldukları kanıtlandı. Aynı anda işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin düşmanları maocularla daha önce saklamaya çalıştıkları ilişkilerini tek tek açığa çıkardık, çıkarıldı. Adana Şubesinde karşı devrimci maocularla birlikte korsan bir Genel Kurul yaptılar. Ankara Şubesi Genel Kurulunda ise Mustafa Cengiz Acar ve yandaşı kişiler hesap vermekten kaçtılar.

Bütün bu gelişmeler olurken işçi sınıfı düşmanı durumunda olan kişiler karar organlarının kararlarıyla kesin ihraç kararıyla örgütten atıldılar. Bunların başında Mustafa Cengiz Acar gelmekte idi. Genel Kurulun toplandığı 28 Haziran tarihinde bu kişiler Genel kurula gelmediler ve haklarındaki ihraç kararları Genel Kurulca da onaylandı.

İSTA: GENEL KURULUN ALDIĞI KARARLARI AÇIKLAR MISINIZ? HABERLEŞME İŞÇİLERİNİN SAVAŞIMI İÇİN BU KARARLARIN ÖNEMİ NEDİR?

ZİNNUR BAYRAKTUTAN: Genel Kurul yapılan yolsuzlukları gün ışığına çıkartırken yeni karar organları oluşturuldu. Mustafa Cengiz Acar ve yandaşlarının ise Mahkemeye verilme kararı alındı.

Ayrıca değinmeden geçemeyeceğim bir konuda şudur: Bu Genel Kurulumuz yasalar gereği yapılması zorunlu olan bir Genel Kuruldu. Yapılmaması halinde sendikamız münfesih duruma düşecek hukuksal varlığını yitirecekti. Mustafa Cengiz Acar'ın bölücü davranışları sendikanın münfesih olması noktasına da dayanmaktadır. Genel Kurulumuz bu gibi tehlikelere karşı göğüs gerilerek toplanmıştır ve sonuçlanmıştır.

Merkez Genel Kurulumuz işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşulları ve işçi sınıfının temel istemleri konusunda karar alırken şu üç örgütsel kararı aldı. Bunlardan biri Dünya Sendikalar Federasyonu'na bağlı Uluslararası Kamu Sendikaları Birliği'ne üye olma kararıdır.

Genel Kurul bu konudaki bütün çabalar ve girişimler için Yürütme Kurulunu görevlendirmiştir. Diğer kararlar ise şunlardır: DİSK Yönetim Kurulu üyesi durumunda bulunan Mustafa Cengiz Acar'ın DİSK Anatüzük hükümlerine göre işlem görmesi öneri kararı ile DİSK Yürütme Kurulu üyesi Tuncer Kocamanoğlu'nun ve DİSK 1. Bölge Temsilcisi Ali Kaya'nın Genel Kurul divanında görevli oldukları halde gelmemeleri üzerine alınan karardır. Bu konudaki Genel Kurulumuzun aldığı karar, Genel Kurul tutanaklarının gerekçesiz olarak Genel Kurul'a ulaştırılmasından alınmıştır. Biz bu konuda DİSK'e Genel Kurul kararımızı ilettik ve konunun önemi açısından soruşturma açılmasını önerdik.

İSTA: ANCAK GENEL KURULUN TOPLANMASINDAN SONRA DA MUSTAFA CENGİZ ACAR VE YANDAŞLARININ ÇABALARI DURMADI.

ZİNNUR BAYRAKTUTAN: Evet... Bu unsurların çabaları bitmedi; bölmek ve parçalamak için... Genel Kurulun yapıldığı günün ertesinde Ankara Şubesine gelen Mustafa Cengiz Acar 40 kadar üye ve Genel Kurula gelmiş delegelerce sahte Genel Kurul tutanağı düzenlerken yakalandı. Kendisi hakkında soruşturma açıldı. Sendikanın arabasını sendikaya teslim etmemekte ısrar etti. Yine sendikanın 17 bin lira kadar parasını Bankadan çekti ve geri ödemedi. Bütün bunlar için de yasal yollara başvurduk.

Gelişen olayların kanıtladığı gerçek bölücülerin sinsi sinsi tırmanma göstererek örgütümüzü haberleşme işkolunda bir hiç düzeyine indirmekti. Sendikamız yetkili organları bu oyunları geçersiz kıldı. Sınıf ve demokrasi düşmanı maocu faşistlerle elele veren bu kişileri başından attı. Örgütün bütünlüğünü birliğini en az zararla kurtardı. Haberleşme işçilerinin sendikal birliği savaşımına gölge düşürülmesine olanak tanımadı, geçit vermedi. Ancak haberleşme işçileri bu güç ve inançla savaşımını ilerletmekte ve yüceltmektedir.

Yeni Haber-İş Genel Başkanı Zinnur Bayraktutan

TEKSTİL SENDİKASI BURSA ŞUBESİ TEMSİLCİLER MECLİSİ TOPLANDI

Tekstil Bursa Şubesi Temsilcileri Genel Merkezi kınadı

BURSA (İSTA)

Tekstil İşçileri Sendikası Bursa Şubesi Temsilciler Meclisinin önceki gün yaptığı toplantıda Tekstil Merkez yöneticilerinin uzlaşmacı ve tasfiyeci tutumu kınanarak, DİSK Yöneticilerinin Tekstil Merkezi için hiçbir girişiminde bulunmamış olması «düşündürücü» olarak nitelenmiştir.

Örgüt içinde son olarak meydana gelen gelişmeleri değerlendirmek üzere toplanan Tekstil Bursa Şubesi temsilcileri, aylardır süregelen Tekstil İşçileri Sendikası Merkez yöneticilerinin anti-demokratik davranışlarını da değerlendirmişler, çözüm yolları üzerindeki görüşleri incelemişlerdir. Meclis çalışmalarına katılan fabrika temsilcileri, Şube Yönetim Kurulu üyeleri, Devlet Güvenlik Mahkemesine karşı savaşımlarda ve fabrika örgütlenmelerinde işten çıkarılan işçiler toplantıda Tekstil Merkez yöneticilerinin antidemokratik davranışı karşısında beş şube tarafından başlatılan muhalefetin nerelerden kaynaklandığı ve nasıl başladığını ne biçimde geliştiği ve hangi aşamalara ulaştığı ve ulaşabileceği konuları görüşmüşlerdir.

TABANIN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASI İLKESİ NASIL ÇİĞNENİYOR?

Temsilciler Meclisinde Genel Merkez yönetiminin anti-demokratik tutumunun yalnızca Tekstil Sendikasına değil DİSK'in de ilkelerine gölge düşürme olduğu belirtilmiş, yöneticilerin politik görüşleri ve sınıfsal tavırları ne olursa olsun Tekstil'de DİSK ilkelerine sahip çıkılacağı vurgulanmıştır.

Öteyandan görüşülen ve alınan kararların basına aktarılmasını da kararlaştıran temsilciler meclisi genel merkez yöneticilerinin gerici tutumunu sınıf sendikacılığı ilkelerine ters düştüğünü ve Türkiye İşçi Sınıfı hareketini saptırma amacı taşıdığını ve buna karşı savaşım verilmesini kararlaştırmıştır.

«SENDİKAL DEMOKRASİ İŞLEMELİ»

Tekstil Bursa şubesi temsilciler meclisinde alınan kararda merkez yöneticilerinin sendikal demokrasi kurallarını çiğnediği vurgulanmış işve-renlerle elele verilerek işten çıkarmalar düzenlendiği açıklanmıştır. Temsilciler Meclisi kararlarında özetle şu görüşlere yerverilmiştir:

«Temsilciler Meclisi, merkez yöneticilerinin işverenlerle anlaşarak muhalefetin oluşmasında etkin olan arkadaşların görevden alınmalarını, işyeri temsilcilerinin tek tek işten çıkarılmalarını, şube kongrelerinin yapılmasının sabote edilmesini yapılanlarda ise yönetime gelenlerin kıyılmak istenmesini kınayarak şube sayılarının kasıtlı olarak arttırılmasını muhalefeti bölmeye ve kendilerine yönelik tepkileri klik çatışması olarak göstermeye çalışma olarak değerlendirir.»

Bursa Tekstil Fabrikası Temsilcileri ve Şube Yöneticileri, Genel Merkezin yeni ihraçların yapılmasına karşı direneceğini bildirirken, gerekirse yığınsal ölüm orucuna katılmayı kararlaştırmış, ölüm orucunu gerçekleştirme DGM'ye karşı savaşımlar ve 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi kadar önemli görülmüştür.

Tekstil Merkez yöneticilerinin hiçbir yönden kazanma olanağının kalmadığının da belirtildiği temsilciler meclisi kararından gönderilen tüm istek belgelerinin geri çevrildiği, benimsememede ısrarlı olunduğu açıklanmış, DİSK yöneticilerinin somut girişimde bulunmaması ve önerilen çözüm yollarını dikkate almaması «düşündürücü» bulunarak, Tekstil Merkez yöneticilerinden hesap sorulması istenmiştir.

Teknik Cam işyerinde çalışan işçiler henüz belirlenmeyen bir nedenle zehirlenmişler ve hastaneye kaldırılmışlardır.

Teknik Cam'da işçiler zehirlendi

İSTANBUL (İSTA)

Topkapı'da kurulu Teknik Cam Fabrikasında çalışan yedi işçi önceki gün henüz bilinmeyen bir nedenle zehirlenmişler ve Samatya SSK Hastanesine kaldırılmışlardır.

Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan ilgililer, zehirlenmelerin fabrikada açığa çıkan gazdan ya da yemeklerin bozuk olmasından ileri gelebileceğini savunmuşlar ve işyerinde gerekli yasal işlemin girişildiğini belirtmişlerdir.

Öteyandan, Hastaneye kaldırılan yedi işçiden beşinin taburcu edildiği ve Hasan Sönmez ile Servet Ergen'in durumlarının iyiye gittiği bildirilmiştir.

ANKARA-İZMİR ASFALTI TURGUTLU'DA TOPRAK SANAYİİ İŞÇİLERİNİN HAYATINI TEHDİT EDİYOR.

TURGUTLU'DA ÇALIŞAN BİNLERCE İŞÇİ CAN GÜVENLİĞİ İSTİYOR

TURGUTLU, (İSTA)

Manisa'ya bağlı Turgutlu İlçesinde kurulu yaklaşık 50 fabrikada çalışan 10 bin toprak sanayi işçisinin hiç bir sosyal güvencesinin bulunmadığı ve bunun yanısıra, Ankara-İzmir Asfaltındaki yoğun trafiğin işçilerin hayatını ciddi şekilde tehdit ettiği saptanmıştır.

Turgutlu'da kiremit-blok fabrikalarında çalışan işçiler üyesi bulundukları Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendikası'nın uzlaşmacı tutumu nedeniyle açlık ve sefalet içinde bulunduklarını söylemişler, buna bir de trafik kazalarının eklenmesiyle bugüne kadar yüzlerce işçinin öldüğünü ya da sakat kaldığını ileri sürmüşlerdir.

Turgutlu'da çalışan işçiler, konuya ilişkin istemlerini kendileriyle konuşan İSTA Ajans'ı muhabirine özetle şöyle iletmişlerdir:

«Ankara-İzmir Asfaltında bugüne kadar ölen ya da sakat kalan işçi sayısı yüzleri geçiyor. Ölen işçinin cesedinin üstüne bir gazete kağıdı örtmekle tüm sorunların çözümlendiği sanılıyor. Bu konuda şimdiye kadar hiçbir ciddi önlem alınmadı. Zaten işimiz zor ve tehlikelidir. Üyesi bulunduğumuz Çimse-İş sendikasının uzlaşmacı tutumu nedeniyle işyerinde açlık ve sefalet içinde bulunuyoruz. Aşırı yorgunluk nedeniyle asfalttan karşıdan karşıya geçerken tam dikkatli davranamıyoruz. Bu nedenle:

1 — İşçilerin yoğun olarak asfalttan geçiş saati olan 7.00 - 8.00 arası ile fabrikanın paydos saati olan 19.00 - 19.30 arası köprüde mutlaka trafik polisi bulunmalıdır.

2 — Uzun vadede ise, köprünün bulunduğu yerden alt veya üst geçidin yapılması gerçekleştirilmelidir.»

ARADA BİR

Vergiler ve sendikal savaşım

MEHMET CAN
(BANK-DER Merkez Yönetim Kurulu Üyesi)

«Ülkemizde toplanan gelir vergisinin 1974'de % 63,4'ünü, 1975'de % 63,2'sini, 1976 da % 66,1'ini işçi ve memurların ödediğini görmekteyiz. Oysa 1975'de büyük tüccar, sanayici, büyük çiftçi ve serbest meslek erbabının vergi yükü sadece % 33,3 dolayındadır.»

Maliye Bakanı **Ziya Müezzinoğlu'nun**, bazı Vergi Yasalarında değişiklik yapılmasına ilişkin yasa tasarısını, **Millet Meclisi Bütçe Plân Komisyonu'**na sunuş konuşmasından alınmıştır.

Yukarıdaki alıntı, Türkiye'de vergi yükünün hangi sınıfların omuzunda taşındığının, yetkili ağızlardan açıklamasıdır. Tüm bu dengesiz vergi dağılımına karşın, işbirlikçi tekelci burjuvazinin sözcülüğünü yapanların, işçi ve memur ücretlerinden çok sınırlı da olsa, olumlu nitelikteki **«asgari vergilendirilmemesi»** konusunda aldıkları tavır ne denli vatansever, milliyetçi olduklarının, kanıtlarından biri.

Alıntıya devam edelim:

«1975 yılında; büyük tüccarlar, sanayiciler kişi başına 14.790.- TL. vergi ödemişken, 11 inci ve 12 inci dereceden bir devlet memuru, ayni değerin üstünde vergi ödemektedirler.» Kaldı ki, getirilecek yasa, **«1970 yılından bu yana memur maaşları % 110 oranında artarken, eşya fiyatları % 305 oranında artan»**, paranın sürekli değer yitirdiği, enflasyonun tırmandığı bir ülkede, merhem olma niteliğinde bile değildir.

«MEYAK» Memur Yardımlaşma Kurumu adını taşıyan, memurlardan % 5 oranında yıllardır kesilen, 10 milyar liranın, ayrıca Emekli Sandığının, maaşlarından % 8 oranında kestiği primlerin memurların yanlarından ürkerek geçtiği, Hilton, Büyük Ankara Oteli, İzmir Buyük Efes Oteli, Büyük Tarabya Oteline, para babalarına kaynak olarak aktarılmıştır. Buna karşın memurlar emekli sandığından borçlanma yoluyla binbir güçlükle -üstelik bu yasa da, daha tasarı halinde- ancak 2 maaş tutarında borç alabiliyor.

Tüm bu çelişkiler onur kırıcı anti-demokratik yasalarda egemenliğini sürdürmekte Uluslararası düzeyde ise, kamu çalışanlarının sendikal haklarının olmadığı 8 ülke içinde Türkiye de bulunmaktadır.

Uluslarası Çalışma Örgütü'nün (UÇÖ) 64. Genel Kurulunda memurların toplusözleşmeli sendika hakkına kavuşturulması için hazırlanan taslağa, Türkiye Heyetine Başkanlık eden, Çalışma Bakanlığı Müşteşarı Çetin Ziylan'ın da olumlu yönde oy kullandığını gördük.

Ancak, daha önceleri de, Türkiye böylesi tasarıya olumlu yönde oy kullanmasına karşın, ödevlerini yerine getirmediğini, Uluslararası Çalışma Örgütünün ilke ve kararlarıyla çelişkiye düştüğünü biliyoruz.

Şimdiki CHP ağırlıklı hükümete, «İLO» sözleşmesi kararlarının hayata geçmesi, aksaklıkların giderilmesi konusunda büyük görev düştüğü açıktır.

Tüm bunların yanı sıra, insanca yaşam için eli kolu bağlı kalınmaz. Savaşım verilmesi gerekir, savaşım içinde örgütlülük gereklidir. İşçi sınıfımızın örgütlü mücadelesi, bu onur ekmek savaşımında memurların en büyük destekleyicisi, yol göstericisi niteliğini korumaktadır.

Tüm çalışanların her alanda birliği; özellikle örgütsel birliği doğrultusunda, işkolları esasına göre kurulmuş derneklerde örgütlenmeleri ile ileri kazanımlara ulaşmaları olanaklıdır.

Tüm çalışanların grevli toplusözleşmeleri sendikal haklarına kavuşmalarının tek koşulu, savaşımdır.

TÜRK METAL, TORTAŞ'TA İŞTEN ÇIKARILAN 200 İŞÇİYE SAHİP ÇIKMIYOR

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul Kartal'da kurulu Tortaş işyerinde çalışmakta olan 200 işçinin iş akitleri İş Kanunun 13. maddesine dayanarak feshedilmiştir. İşten çıkarılan işçilerin Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası üyesi oldukları belirtilmiştir. İş yerinde yeni sözleşmenin başlamasına iki ay gibi bir süre bulunduğu açıklanmıştır.

Türkiye Madeni Eşya Sanayii İşverenleri Sendikası (MESS)'e üye olan Tortaş işverene üç ay önce işyerinde İş Kanunun 13. maddesine göre işçi çıkaracaklarını belirterek işçilere bildirimde bulunmuş ve önceki gün sürenin dolması üzerine işyerinde çalışmakta olan 200 işçi tazminatları ödenerek işten çıkarılmıştır.

İşten çıkarılan Tortaş işçileri İSTA muhabirine konu ile ilgili yapmış oldukları açıklamada Türk Metal Sendikasını suçlamışlar ve şunları demişlerdir. **«Yeni sözleşmemizin başlamasına iki ay gibi çok kısa bir süre kalmışken bizlerin işten çıkarılması tamamen bir oyundur. Bu oyunun aktörlüğünü ise Türk Metal'e yaptırmışlardır. İşveren yeni sözleşme döneminde işçilere gözdağı vermeyi başarmıştır. Tabii ki Türk Metal'in gayretkeşliği ile»** demişlerdir.

İki ülke detantı

(Baştarafı 1. Sayfa'da) şında, karşılamaya Türkiye Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Şükrü Elekdağ, Yunanistan ve Kıbrıs Dairesi Genel Müdürü Turgut Tülemen ve diğer yetkililer katılmıştır.

Bu arada Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Theodoropoulos, havaalanında ANKA Muhabirinin, «Türkiye ve yabancı basında, Türkiye'ye bir saldırmazlık paktı önerisi ile geldiğiniz yolunda haberler var. Bu konuda bir açıklama yapar mısınız?» şeklindeki sorusuna karşılık, «Burada, görüşülecek konular hakkında ayrıntılara girmeyeceğim. Takdir edersiniz ki, önce görüşlerimi genel sekreterinize açıklamam daha doğru olur. Önce genel sekreterinizi dinlemem daha doğru olur» demiştir.

Demokratik

(Baştarafı 1. Sayfa'da) kam, bu arada Sovyetler Birliği'nin bu konudaki tez ve önerilerine de katıldıklarını açıklamıştır.

Fischer konuşmasında, Doğu Akdeniz'de barışın sağlanmasının Cenevre Konferansının sürdürülmesine bağlı olduğunu belirtmiş, ülkesinin ve Kıbrıs yönetiminin detant politikasını sürdürmeye ve silahlanma yarışının durdurulması için çağrıda bulunmaya kararlı olduklarını belirtmiştir.

Kıbrıs Yönetimi Dışişleri Bakanı Rolandis ise, kendilerinin Kıbrıs konusundaki Birleşmiş Milletler kararlarını uygulatmaya çalıştıklarını b[illegible] ve Türk-Rum, bütün [illegible] için adaletli olacak demokratik ve barışçı çözümün, ancak bu çerçeve içinde bulunabileceğini kaydetmiştir.

Bir...

(Baştarafı 1. Sayfa'da) para isteyen Zeki Ayata ve suç ortağı Celalettin Aydınoğlu, [illegible] tarafından yakala[illegible]. Yakalananların [illegible] adet tabanca ile birli[illegible] 27 adet mermi de ele geç[illegible].

[illegible] son günlerde fidy[illegible] adam kaçırma ve [illegible] para alma yollarına [illegible] faşistlerin, söz konu[illegible] işlerde Adana Yurdunu [illegible] olarak kullandıkları [illegible].

Tehditle para isteme suçuna karıştığı gerekçesi ile polis tarafından gözaltına alınan «Cellat Celalettin» lakabı ile tanınan Celalettin Aydınoğlu, bir süre önce de Fındıkzade'de bir müteahhiti kaçırdığı gerekçesi ile gözaltına alınmıştır. Sözk[illegible]usu faşistin, kendisini dava[illegible] den müteahhitin korkuda davadan vazgeçmesi üzerine tahliye edildiği öğrenilmiştir.

TMMOB üyelerine yapılan saldırıların arttığı belirtildi

ANKARA, (İSTA)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından dün yapılan açıklamada birlik üyelerine yönelik faşist saldırıların arttığı belirtilmiş, son olarak TÜMAS Başkanı öğretim üyesi Ahmet Balamir'in otomobiline patlayıcı madde konulduğu ve Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Sekreteri Yusuf Ünler'in komando'ların saldırısı sonucu yaralandığı bildirilmiştir.

Çırak-Der Çırak, Kalfa Ustalık Yasasının uygulanmasını istedi

HABER MERKEZİ

Çırak-Der Genel Başkanı Mustafa Bektaş, Çırak, Kalfa ve Ustalık Yasasının bir yıl önce çıkarılmasına karşın, hâlâ uygulanmadığını bildirmiştir. Bektaş, açıklamasında yasanın bir an önce uygu-[illegible]

1519 öğrencinin

(Baştarafı 1. Sayfada) si için 4 milyon liralık bir harcamanın yapılması gerektiğini ve yurdun 1978-1979 öğrenim yılında İTÜ öğrencilerinin hizmetine verileceğini de belirten Kredi Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı, kurumdan kredi alanların, kredilerinin 500 liradan 800 liraya çıkarılmasından doğan farkın öğrencilere ödenmeye başlandığını ve öğrencilerin kefalet işlemlerini tamamlamaları halinde 8 aylık birikmiş farkların eylül ayında tamamen ödenmiş olacağını söylemiştir.

Açıklamasında, boşaltılmasına karar verildiği halde bir süredir faşistlerin işgali altında bulunan ve ancak önceki gün başlatılabilen İstanbul'daki Edirnekapı Yurdu konusuna da yer veren Güven, özetle şunları söylemiştir:

«Kurumumuz Yönetim Kurulunun 3519 sayılı kararı ile yurtlardaki savurganlığı önlemek ve yurtlardaki bakım ve onarım çalışmalarını yapma kararı almıştı. Devlet bütçesinden yılda iki milyar liraya yakın yardım sağlayan bir kurumun, İstanbul Atatürk Öğrenci Sitesinde 2500 öğrenciyi barındıracak boş kapasitesi bulunurken, 824 yatak kapasiteli İstanbul Edirnekapı Yurdunda 242 öğrenciyi barındırmak savurganlığını sürdürmesi beklenemezdi. Bu öğrencilere Atatürk Öğrenci Yurdunda gerekli yer temin ettik, ancak kabul etmediler, bunun üzerine öğrencilikle ilişkisi bulunmayan kişilerin de katılmasıyla yurt işgal altına alındı. Yönetim Kurulumuz da 9 Haziran günü yaptığı toplantıda, yurtta kayıtlı görünen tüm öğrencilerin, hem kurumun tüm yurtlarından ilişkilerinin kesilmesine, hem de kredilerinin iptal edilmesine karar vermiştir. Bu sayede devletin yurdu devlete teslim edilmiştir.»

Kurumun yönetime geldiklerinde bazı yurtlarda yan tutmadan öğrenciye hizmet götürmesi gereken kantin, kafeterya, terzi, berber ve ayakkabı tamircilerinin dernek ya da kooperatif adı altında örgütlenen bazı kişilere verildiğini de belirten Kredi Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı, bundan böyle bu gibi yerlerin kurum tarafından işletileceğini bildirmiştir.

Açıklamasında kurumun çalışmalarına da yer veren Güven, 1978 programında Kayseri, Ordu, Muğla, Aydın, Bolu, Bursa, Edirne, Burdur ve Kocaeli illerinde yurt koşullarını içeren binaların bulunması ve yeni öğrenim yılında hizmete açılmasının planlandığını belirtmiştir.

Daysal: MESS

(Baştarafı 1. Sayfada)

TEZSAN GREVİ

Türkiye Maden-İş Sendikası'nın Pendik 4. Bölge Temsilciliği sınırları içinde kurulu ve 650 işçinin çalıştığı TEZSAN işyerinde grev önceki gün başlamıştır. Grevle ilgili olarak bir konuşma yapan işyeri baştemsilcisi Melih Odabaşı, işçi sınıfının bilimi doğrultusunda hareket edilerek, bu grevin başarı ile sonuçlanacağını belirtmiş ve «Transtürk Holding'e bağlı olan bu işyerinde, tekelci kapitalizme karşı verilecek olan savaşımın sonucunu, işçi sınıfının utkusu trrrırrrrtrt ırrrrtıtrrı rrırırrrı belirleyecektir» demiştir.

TEZSAN'da başlayan grevde, Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekillerinden Murat Tokmak, Kemal Daysal, Halit Erdem ve Maden-İş 1. Bölge Temsilcisi Suat Esinsel de bulunmuştur. Maden-İş 4. Bölge Temsilcisi Adem Karabaş yaptığı konuşmada, işçi sınıfının birliğinin her türlü engeli aşabileceğini ve geçen yıl verilen büyük grevin buna bir örnek olduğunu vurgulamıştır.

ÇELİK MONTAJ'DA DA GREVE ÇIKILDI

Öteyandan 4. Bölge'de kurulu bir başka fabrika, Çelik Montaj'da da önceki gün saat 17.50'de grev başlamıştır. 125 civarında işçinin çalıştığı ve motor üretimi yapan fabrikada greve çıkan işçiler, işverenin dışarıya mal kaçırmaya kalkıştığını belirtmişler ve grevlerin Maden-İş'in zaferiyle sonuçlanacağına olan inançlarını dile getirmişlerdir.

MESS ile anlaşmanın sağlanamadığı Perfektüp, Uzel ve Sütsan fabrikalarında da önümüzdeki günler içinde grevlerin başlayacağı öğrenilmiştir.

GREVLER DESTEK GÖRÜYOR

Maden-İş Sendikasının MESS'e karşı giriştiği grevler, ilerici kamuoyundan ve kardeş sendikalardan anında destek görmüştür. Kendileriyle görüşülen çeşitli demokratik kuruluş temsilcileri, bu grevlerden de, bundan öncekinde olduğu gibi Maden-İş'in ve onun yiğit işçilerinin zaferle çıkacaklarına inandıklarını belirtmişler ve konuyla ilgili açıklamalarda bulunacaklarını sözlerine eklemişlerdir.

DAYSAL: DEMOKRATİK TALEPLER ÇİĞNETİLMEYECEK

Öte yandan, MESS'e karşı Metalurji işçilerinin giriştiği savaşımla ilgili olarak bir açıklama yapan Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplusözleşme Dairesi Başkanı Kemal Daysal, demokratik istemlerin çiğnetilmeyeceğini ve haklı istemlerin mutlaka alınacağını belirtmiştir.

Daysal, 8,5 ay süren grevlerin çözüme kavuşmasından kısa bir süre sonra yeniden uyuşmazlığa düşülmüş olmasının nedenleri üzerinde durmuş ve şunları açıklamıştır:

«Dün 30 Mayıs grevlerinde çeşitli konularda (prensip kararıdır) deyip haklı istemlerimizi geri çeviren ve 8.5 aylık grevin sorumlusu olan MESS, bugün üyelerimizi daha önceki dönemlerde kazanılmış olan haklarını kaldırmaya yönelerek yaşam koşullarında gittikçe ağırlaşan yükü yok sayarak ve aynı dönem içinde yapılmış diğer toplusözleşmeleri dikkate almayarak, grevlere neden olmaktadır. MESS'in bu sekter tavrına bağlı olarak grevler genişleyerek sürdüğü sürece MESS ve yandaşları kamuoyu ve basını yine koşullandırmak isteyeceklerdir.

30 Mayıs 1977 grevlerinde (CHP'yi iktidar yapmak için grev yapılıyor) diye veryansın edenler CHP ağırlıklı hükümetin işbaşında olduğu günümüz koşullarında da çeşitli yalanlara dayalı propagandalarını sürdürmeye devam edeceklerdir.»

Kemal Daysal, grev çıkma nedeninin açık olduğunu açıklamış MESS'le görüşmeleri yapılan 5122 kişinin çalıştığı 21 fabrikada uyuşmazlığın grev uygulamalarına kadar dayandığını vurgulamış, ancak bu dönem içinde 55 işyerinde MESS'e üye olmayan 8560 işçi için sözleşme bağıtlandığını açıklamıştır. Daysal, aynı işi yapan bir fabrikada grev olmadan sözleşmenin bağıtlanabilmesine rağmen MESS'e üye fabrikada grev uygulamasının yapıldığını söylemiş, bu somut durumun MESS'in niteliğini açığa çıkardığını açıklamıştır.

Daysal, 8.5 aylık bir grev savaşımı ile başta prensip maddeleri olmak üzere çeşitli ekonomik ve demokratik taleplerin çiğnetilmediğini hatırlatmış, bu kez de MESS karşısında haklı taleplerin yaşama geçirileceğine olan inancı belirtmiştir.

Yılın ilk üç ayında 994 milyon liralık ihracatta vergi iadesi uygulandı

ANKARA (ANKA)

Yılın ilk üç ayında 994 milyon liralık vergi iadesi uygulaması yapıldığı ve en yüksek vergi iadesinden dokuma ve giyim sanayiinin yararlandığı belirlenmiştir.

1978 yılı ocak-mart ayları arasında yapılan ihracattan vergi iadesine tabi olanlarına yüzde 16 oranında vergi iadesi uygulanmıştır. Yılın ilk üç aylık döneminde toplam 6 milyar 129 milyon liralık ihracat vergi iadesine hak kazanmıştır en yüksek vergi iadesi dokuma ve giyim sanayiinde uygulanmış, bu sektöre üç ayda toplam 515,8 milyon lira vergi iadesi tahakkuk ettirilmiştir.

Buna 114,6 milyon lirayla tütün sanayiindeki vergi iadesi izlemiştir. Gıda sanayiine 110,2 milyon lira vergi iadesi uygulanan yılın ilk üç ayında, çimento sanayii de 28,1 milyon dolar vergi iadesine hak kazanmıştır.

Küçük toprak sahipleri mülksüzleşirken, büyük toprak sahiplerinin arazileri büyüyor

HABER MERKEZİ

Devlet Planlama Teşkilâtı (DPT) tarafından yapılan araştırmaya göre, Türkiye'de küçük toprak sahipleri arazileri giderek küçülürken büyük toprak sahiplerinin sahip oldukları arazi miktarı daha da artmaktadır. Araştırmada, nüfus artışı ve miras nedeniyle parçalanan toprakların önemli bir bölümünün büyük toprak sahiplerinin eline geçtiği belirtilmektedir.

THA'nın DPT'nin 1963-1973 yıllarını kapsayan «Mülk topraklarının dağılımındaki değişiklikler» konulu araştırmadan oluşturduğu haberde, 1963 yılında 20 dönümden küçük toprak sahibi ailelerin oranının yüzde 40.7 olduğu belirtilmiş 1973 yılına gelindiğinde bu oranın 44.6'ya yükseldiği, buna karşılık bu ailelerin sahip oldukları toprak oranının 10 yıl içinde yüzde 11.3'ten 8.4'e düştüğü ifade edilmiştir.

Yine 100 dönümden küçük toprak sahibi ailelerin oranı 1963 yılında yüzde 86.9 dan 1973 yılında 89.6 ya yükselirken bunların sahip oldukları toprakların oranı yüzde 51,2 den yüzde 48,9'a düşmüştür.

500 dönümden büyük toprak sahibi ailelerin oranının aynı dönem içinde yüzde 5'ten yüzde 8'e yükseldiğini gösteren araştırmalar aynı zamanda bunların sahip olduğu toprakların oranında da yüzde 10.7 den yüzde 15.4'e ulaşan bir artışın olduğunu ortaya koymuştur.

BÜYÜK TOPRAK SAHİPLERİNİN ARAZİ MİKTARLARI ARTIYOR...

Küçük toprak sahiplerinin sayılarının artması ve mülksüzleşmelerin hızlanmasına karşılık, büyük toprak sahiplerinin sahip oldukları arazi miktarında artış olduğu görülmektedir. Araştırmada, önemli bir bölümünü küçük toprak sahiplerinin arazilerine sahip olarak topraklarını artıran 500 dönümden fazla araziye sahip olan toprak sahiplerinin topraklarını aynı 10 yıl içinde yüzde 9.7 artırdıkları saptanmıştır.

MÜLK TOPRAKLARINDA 1963-1973 ARASINDA GÖRÜLEN DEĞİŞİKLİKLER

	1963	1973
20 dönümden küçük toprak sahibi ailelerin oranı	% 40.7	% 44.6
Bu ailelerin sahip olduğu toprak oranı	% 11.3	% 8.4
100 dönümden küçük toprak sahibi ailelerin oranı	% 86.9	% 89.6
Bu ailelerin sahip olduğu toprak oranı	% 51.2	% 48.9
500 dönümden büyük toprak sahibi ailelerin oranı	% 5	% 8
Bu ailelerin sahip oldukları toprak oranı	% 10.7	% 15.4

"Kıbrıs'ta barışı

(Baştarafı 1. Sayfa'da) diği ve emperyalizm ile Kıbrıs halkı arasındaki savaşımın tüm sıcaklığıyla sürdüğü belirtilmiştir.

Emperyalist güçlerin, NATO'cuların, sorunu kendi çıkarları doğrultusunda çözme girişimlerinin yoğunlaştırdıklarına, Kıbrıs emekçi halkının dünya ilerici ve barışçı güçleriyle dayanışmasının da arttığına dikkat çekilen açıklamada, kısa bir süre önce toplanan NATO Zirvesine de değinilmiş, ve bu zirvede saldırgan NATO'cu güçlerin, Kıbrıs'ı bir NATO üssü yapmanın yollarını görüştüğü ve bazı planların yapıldığı, Kıbrıs'ta bağımsızlıktan yana güçleri yalnız bırakmanın ve ezmenin, Kıbrıs'ın bağımsızlığını ortadan kaldırmanın yollarının bu toplantıda ele alındığı ve bazı sonuçlara varıldığı kaydedilmiştir.

Kıbrıslılar Öğrenim ve Gençlik Federasyonu Yönetim Kurulu'nun basın açıklaması daha sonra şöyle devam etmektedir:

«Bu toplantıya Türkiye ve Yunanistan Başbakanlarının katılması, olumlu karşılanamaz. Kıbrıs'ta NATO'nun istemleri doğrultusunda varılacak bir çözüm yolu, sorunu halledemez. Bu, sorunu daha büyük boyutlara çıkaracak ve yeni çatışmaların kaynağı olacaktır.»

KÖGEF Yönetim Kurulu açıklamasında daha sonra Başbakan Ecevit'in SSCB ziyaretinde yapılan görüşmelerin olumlu olduğuna değinilerek ortak açıklamada «Bağımsız, bağlantısız, toprağı bütün egemen bir Kıbrıs» görüşünün yer almasının önemi vurgulanmıştr.

KÖGEF açıklaması, daha sonra şöyle devam etmektedir:

«Kıbrıs sorununun bu kadar kritik olduğu bir dönemde gözleri NATO'nun Kıbrıs'la ilgili manevralarından uzaklaştırmak, Türk - Sovyet ortak açıklamasının yarattığı olumlu havayı bulandırarak, anti-komünizme ve anti-Sovyetizme hız kazandırmak için Maocu Aydınlık Denktaşla elele verdi. Bu karşı devrimci paçavranın «Kıbrıs'ta Küba askerleri var» yaygaraları gerek zaman, gerekse içerik açısından iyi planlanmış bir provokasyondur. Birbirine çok yakışan Aydınlık-Denktaş çiftinin bu feryatları Kıbrıs'la ilgili gerçekleri örtemiyecektir.

Kıbrıs'ın bağımsızlığından yana olan tüm açıklamalarla çelişen bazı durumlara da parmak basmak istiyoruz. Kıbrıs'ın bağımsızlığının dinamitlenmesi demek olan Kuzey Kıbrıs ekonomisinin, Türkiye ekonomisine bağımlı kılınması ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin sömürü alanı haline getirilmesi, Kuzey Kıbrıs'ın açık pazar yapılması girişimleri yoğunluk kazanıyor. Bir yandan da Türkiye'den Kıbrıs'a çok sayıda Türkiyeli faşistin aktarılması, bunların köylere yerleştirilerek, faşist Türk Ocaklarında örgütlenmesi kaygı verici gelişmelerdir. Ecevit Hükümeti Türk - Sovyet ortak açıklamasındaki görüşlerinde samimi ise bu gidişe dur demelidir. UBP'de kilit noktaları elinde bulunduran faşistlerin daha da güçlenmesi Kıbrıs'ta emperyalist oyunların tekrarlanmasına yardımcı olacaktır.

Kıbrıs sorunu ile ilgili başla- Uzun süreden beri faşist tılması düşünülen toplumlararası görüşmeler en erken bir zamanda, BM'ler gözetiminde başlatılmalıdır. Bu görüşmeler başlatılırken, barışa yaklaşıcı tavırların samimi olması şarttır. Toplumlardan habersiz hazırlanan öneriler, adayı bölmeye, taksime yönelik öneriler, görüşmelerin olumsuz sonuçlanmasına neden oluyor. Son olarak Türk önerileri adı altında verilen önerilerin toplumdan ve muhalefet partilerinden gizlenmiş olması bu tip tavırlara güzel bir örnektir. Bu örneğin tekrarlanmaması gerek.

Kıbrıs sorunu ile ilgili gelişmeler dünya ilerici ve barışçı güçlerinin Kıbrıs'la olan dayanışmalarını daha da yükseltmelerinin gerektiğini ve Kıbrıs'ta barışın ancak Kıbrıs işçi sınıfı ve emekçi halkı ile bu güçlerin anti-emperyalist dayanışması ile gerçekleşebileceğini gösteriyor.»

40 Demokratik

(Baştarafı 1. Sayfada) İstanbul'da ortak açıklama yapan 40 demokratik kuruluşun yöneticileri kalacak yerleri olmayan İTÜ öğrencilerinin çadırlarının sökülerek gözaltına alınmasını kınamışlar ve şöyle demişlerdir:

«Sağlık koşullarına uygun, kalacak yer bulamayan İTÜ öğrencilerini kurdukları çadırları sökerek gözaltına alan güvenlik yetkilileri Edirnekapı Öğrenci Yurdunda kalan faşistleri Atatürk Öğrenci Sitesine naklederken, yaptıkları izinsiz yürüyüş ve gösterilerine mani olmadılar.

Kalacak yeri olmayan öğrencilerin kaldıkları çadırlar sökülürken faşistlerin bir yurttan diğerine nakil edilmeleri eşit davranışın örneği olarak gösterilemez.»

Etiyopya'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Konseyinin geçtiğimiz hafta içinde yapılan toplantısına, Etiyopya'nın gözlemci olarak katıldığı açıklanmıştır. Toplantıya katılan Yüzbaşı Wolde Kiddnan, Etiyopya'ya dönüşünde yaptığı açıklamada, ülkesinin EYK'ya tüm haklara sahip 11'inci üye olarak katılması konusunda anlaşmaya varıldığını söylemiştir.

Vietnam'ın 10'uncu üye olarak katıldığı EYK'ya üye diğer ülkeler şunlardır:

Sovyetler Birliği, Küba, Çekoslovakya, Demokratik Almanya, Polonya, Bulgaristan, Romanya, Macaristan ve Moğolistan.

Londra'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da) şiminde bulundukları ve bu amaçla Londra'da bir kongre düzenledikleri bildirilmiştir. Ancak, kongrenin yapılacağı sırada polisle çatışmaya giren Maoculardan 9'unun yakalanarak tutuklandığı haber verilmiştir.

Türkiyeli ilericilerin birliğini parçalamayı amaçlayan Maocular, «Demokratik Öğrenci Federasyonu» adı altında yeni bir örgüt kurmak amacıyla geçtiğimiz gün Londra'da 15 kişilik bir «kongre» düzenlemişlerdir. İngiltere'deki Türkiyeli ilericilerin tepkisi ile karşılanan kongre protesto edilmiş, bu arada Maocular, ilericilerin üzerine sopa, bıçak ve kargılarla saldırmışlardır. Daha sonra polisle çatışmaya giren Maocular, tabanca da kullanmışlardır. Olay sonucu polis, 9 Maocuyu yakalayarak tutuklamıştır. Radyoda ve Londra gazetelerinde de yeralan olayda, oyuncak bir makinalı tüfek de bulunmuştur.

Ülkemizde Kültür ve Sanat şenliklileri

(Baştarafı 8. Sayfa'da) yapmak üzere çoğu sosyalist olan yirmiden fazla sanatçının çağrılması, bir çok ilerici ve devrimci fotoğraf sanatçısının gerek Antalya, gerek Yarımca Şenliklerine katılma olanaklarının sağlanması övgüye değer atılımlardır.

Basından izlediğimize göre bu yılki Uluslararası Antalya Kültür ve Sanat Şenliğinde de gene plastik sanatlara yer verilecekmiş: Sokaklarda halkın önünde resim ve heykeller yaptırılacak, anlayabildiğim kadarıyla Paris'in ünlü Monmart Bulvarında dünyanın dört bir yanından gelen türlü uluslardan sanatçılar gibi, Antalya Şenliğine katılan ressamlar da sokak başlarına şövalelerini, heykeltraşlarda etabili'lerini kurup çalışacaklar. Düşünce olarak çok güzel bir tasarı. Faşistlerin 1976'daki utanç verici sataşmasından sonra, bu kez umarız Antalya ili ve belediye yetkilileri sanatçıları korumak için daha etkili ve güvenilir önlemler alacaklardır. Ayrıca bu yılki festivalde Antalya'da (Faşizmi yeren, dünya barışı, uluslararası kardeşlik) temalarını işleyen yapıtlardan oluşan, geniş ve yarışmalı bir resim sergisi düzenlenmeliydi. Sonra 1976'da faşistlerce bozdurulan duvar resimlerini onarıp, yeniden canlandırmak üzere, o duvar resimlerini yapan ressamlar da bu yılki şenliğe çağrılmalıydılar. Bir yanda Antalya sokaklarında resimler, heykeller yapılırken, bir yanda da duvarlarda yarım kalmış türkülerimiz tümlenip bitirilmiş olurdu.

Sosyal yaşamımızda, gelişme, uğraş ve becerilerimizde çocukluk yaşlarında algıladığımız izlerin ve izlenimlerin ne denli etkin olduğu bilinen bir gerçektir. Büyük yaşlarda eğer olumlu bir düzeyde isek, iyi bir düşünceye, iyi bir beceriye ulaşmış isek, veyahut tam tersi bir durumun aşmaz içerisinde isek, kuşkusuz bu çocukluk yaşlarında aldığımız tohumların yeşermesinin bir sonucudur. İleri yaşlarda kökü geçmişimize, özellikle çocukluğumuza dayanmayan hiçbir eğilimimiz ve becerimiz, hemen hemen yok gibidir. Geri kalmış sınıflı toplumlarda bireylerin yaşamında örnek ve sembol kişilerin (mürşitlerin) etkisi pek çoktur. Bu yüzden kişinin sosyal yazgısı tümden rastlantılara bağlıdır. Böylece geri kalmış sınıflı sömürgen toplumlarda nice yetenekler ve özdeğerler vardır ki bu kötü yazgı yüzünden çöllere akan sular gibi yitip, eriyip gitmektedirler. Kaç yıldır izliyorum kültür ve sanat festivallerinde çocuklara, yavrulara yönelik geniş ve kapsamlı bir program ve gösteriye rastlanılmıyor. Bu festivallerde yurt ve dünya çocukları arasında, diğer ülkelerde olduğu gibi türlü sanat dallarında ilişkiler, yarışmalar sağlanmalıdır. Giderek bu festivallerde uygulanan programların özellikle yarının sanatçısının, yarının insanlığa yararlı elemanını yetiştirme doğrultusunda olmaları gözetilmelidir.

Erginler arasında düzenlenen bazı sanat gösteriyle çocukları kaynaştırma yolları aranmalıdır. Örneğin yetişkin sanatçılarla, çocukların resim, heykel ve el işleri sergileri karma olarak düzenlenmelidir. Böyle bir sergide, büyük sanatçılar çocukların katışıksız, dupduru evreninde yıkanır, arınırken, çocuklar da ergin ustaların gelişkin düzeyine erişmek istek ve özlemini duymuş olurlar.

AVNİ MEMEDOĞLU

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti. Matbaası
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika'da sanat * edebiyat

Doğumunun 150. yılında yeniden büyük ilgi topluyor

Jules Verne

1870'de Komün günlerinden sonra «80 Günde Devrialem» Le Temps Gazetesinde tefrika olarak çıkmaya başladı. Gazetenin hızla tiraj alması nedeniyle Jüles Verne büyük ün kazandı ve Fransa'nın en büyük yazarlarından oldu.

Jules Verne, tüm dünya çocuklarının [illegible] nin severek okudukları bir yazarı olma konumunu sürdürürken, doğumunun 150. yılının kutlandığı 1978 yılında, aynı zamanda, kurgu bilim yapıtlarının öncüsü ve babası olarak yeni bir ilgiyle okunmaya başlıyor.

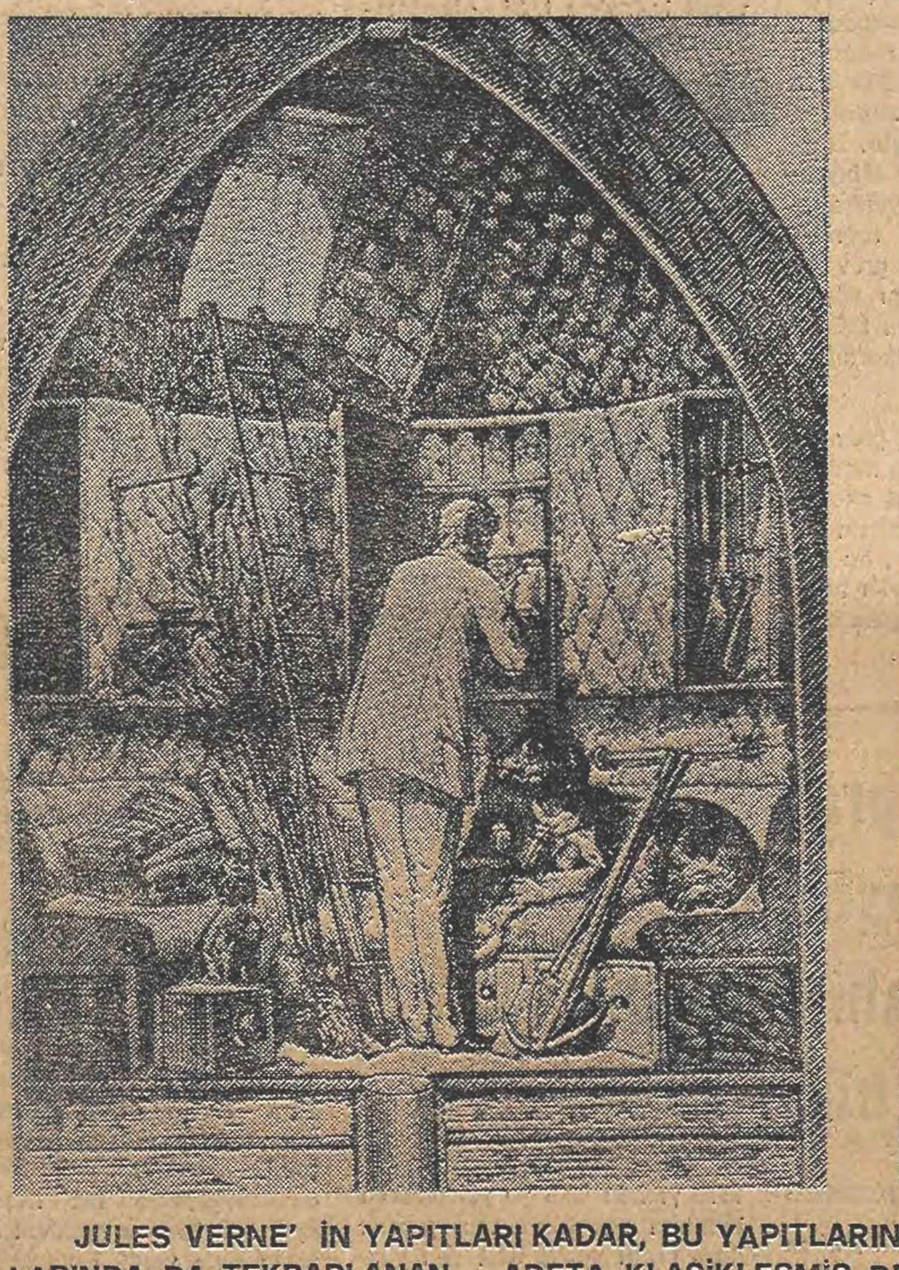
Geçtiğimiz aylarda, Fransa'da, Jules Verne'in 150. doğum yoldönümü kutlanırken, bir süre önce biraz unutulmuş ve geri plana itilmiş olduğu ileri sürülen Jules Verne'in, kurgu bilimin aldığı yol ve özellikle de teknik ilerlemenin vardığı boyutlar karşısında, yeniden, gençlerin en fazla okuduğu yazarlar arasına dahil olduğu açıklandı. Halen sosyalist ülkelerde yapıtları en fazla çevrilen ve basılan Batı yazarlarından birinin de Jules Verne olduğuna ayrıca dikkat çekiliyor.

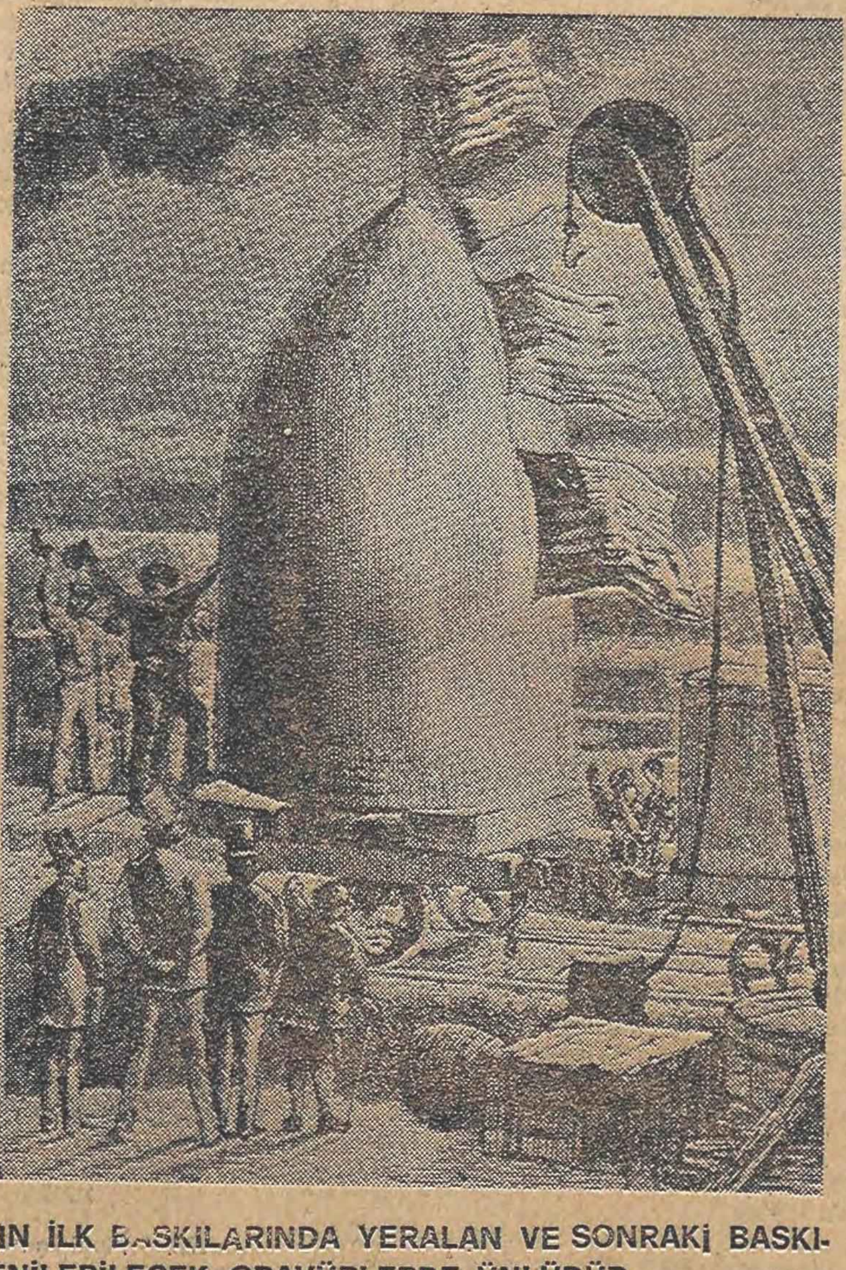
Jules Verne bu kadar çok ve yaygın okunan, modası geçmeyen bir yazar olduğu halde hayatı çok az bilinir. Örneğin **«Bir insan bazı şeyleri tasavvur edebiliyor, düşünebiliyorsa, başka insanlar bu düşünceleri mutlaka gerçekleştirebileceklerdir»** dediği çoğunlukla unutulmuştur. Ama bilim ve tekniğin Jules Verne sonrasındaki dev gelişmeleri bu sözü de haklı çıkarmıştır.

Jules Verne, gerek yapıtlarında gerekse yukardaki sözde özetlenen hayat felsefesi ele alındığında bir hayalciden ibaret değildir. O aynı zamanda insan aklına insanın sınırlarının mutlaka gelişeceğine, tekniğe inanan bir kişidir. Ancak, yaşadığı dönemin büyük çalkantısının, büyük olaylarının dışında kalmış olması, yaratıcı zekâsını ve hayal gücünü siyasal bilinçle emekçi sınıflar savaşımının yanında yer almakla bütünleyememesi ilgi çekicidir. İçinde yetiştiği çevrenin, sınıfsal konumunun ve daha sonra toplumsal ilişkilerinin bunda büyük payı olmuştur.

1828 yılında Nantes kentinin burjuva ailelerinden birinin çocuğu olarak doğan Jules Verne, 12 yaşındayken Hindistan'a giden bir gemiye ailesinden gizlice binmeyi denemiş, ama babası tarafından kısa yoldan bu maceradan döndürülmüştür. Jules Verne hukukçu olmak üzere yetiştirilmişse de, yazar olmayı daha baştan aklına koymuş, Paris'e yerleşip tiyatro çalışmaları denemiş, bu sırada çeşitli ilişkiler kurmuş, bu ilişkiler arasında o sıralarda bir dev balon yapmaya çalışan Nadar'la dostluğu, yapıtlarını ve yönelimlerini etkilemiş, 1863'de ilk kurgu bilim romanı olan «Balonda Beş Hafta» romanını yazmış. Kitap beklenmedik başarı kazanmış, tüm Avrupa dillerine çevrilmiş, bundan sonra da romanlar romanları izlemiştir: **«Kaptan Matteras'ın Maceraları, Buz Çölü, Dünyanın Merkezine Yolculuk, Aya Seyahat, Kaptan Grant'ın Çocukları, Deniz Altında Yirmi Bin Fersah...»**

Bu son roman, siyasal savaşıma doğrudan katılmamış olan yazarın, özgürlükçü fikirlerinin bağımsızlık savaşımlarına yakınlığının yansıdığı yapıtıdır. Bu kitapta, kitabın kahramanı Kaptan Nemo, baskı ve sömürü güçlerini yenerek, bağımsızlıkları için savaşan halklara yardım götürür.

JULES VERNE' İN YAPITLARI KADAR, BU YAPITLARININ İLK BASKILARINDA YERALAN VE SONRAKİ BASKILARINDA DA TEKRARLANAN, ADETA KLASİKLEŞMİŞ DENİLEBİLECEK GRAVÜRLERDE ÜNLÜDÜR.

1870'de Komün günlerinden sonra «80 Günde Devri Alem», Le Temps Gazetesinde tefrika olarak çıkmaya başlamıştır. Bu tefrika yüzünden gazetenin tirajının hızla artması, yazara büyük bir ün ve bol para kazandırmıştır. Artık Jules Verne Fransa'nın en büyük yazarlarından biri sayılmaktadır.

Bunu izleyen yıllar, yazarın kendi gemisiyle dünyayı dolaştığı ve yeni yapıtlar verdiği yıllardır.

Jules Verne, 1905 yılında, Fransa'da ilk aeroplan uçuşları başladığı sıralarda 77 yaşında ölmüştür.

Bu yıl doğumunun 150. yıldönümünde, Jules Verne olayı, çocuklar ve ilk gençlik çağındakiler için olduğu kadar, büyük insanlar için de çekiciliğini, ilginçliğini ve önemini korumakta; teknolojinin ve bilimin o dönemler için inanılmaz gelişmelerinin hemen hemen tümünü hayal etmiş ve ayrıntılarıyla anlatmış olan ilk kurgu bilim yazarı, saygıyla olduğu kadar da eserleri önünde duyulan hayretle anılmaktadır.

HAPISTEKI BIR YUNAN DEVRIMCISINDEN NÂZİM'A

Şiirleriyle, yapıtlarıyla, tüm dünyayı, tüm insanları, onların acılarını, savaşlarını, sevinçlerini, umutlarını, umutsuzluklarını kucaklayan Nâzım Hikmet, Yunanistan'da yurtseverler, anti-faşist güçler, komünistler, tüm halk faşizme ve sömürücülere karşı savaşırken, Yunanistan iç savaşının adsız kahramanlarına da şiirleriyle seslenmişti. O sesleniş cevapsız kalmadı. Melenas **LOUDEMİS**'in Nâzım'a yazdığı **HAPİSTEKİ BİR YUNAN DEVRİMCİSİNDEN NAZIM**'a şiiri o cevaplardan biridir.

HAPİSTEKİ BİR YUNAN DEVRİMCİSİNDEN NAZIM'A

Nâzım Hikmet cehennem yoldaşım
Yunanistan için
Yanıp yakındığını duydum dün
Geceydi yaralarımızı sardığımız saat
Geceydi sesinle içimiz ezik
Durduk kulak kesildik dinledik
İstanbul zindanından gelen sesini
Dinledik sargılar elimizde

Bütün zindanlara giren sesini
Konuşabiliriz artık Nâzım
Avuç içi kadar bıraktılar dünyamı
Artık bileğimde zincirin pası
Nâzım konuşabiliriz artık
Nâzım, Nâzımölüm yoldaşım
İçimde bir duygu var bu gece
Sankį sağ elimi bağlıyor
Kelepçe

Mektubun dün geldi
Kafesinden kurtulmuş bir kuş gibi
Bir el gibi dalgalardan uzanmış
Kelime be kelime okuduk ve ürperdik
Şöyle yemin ettik
Dedik ki, Makronisos damgasını işleyelim elbisesine
Dedik ki, o namus fedaisi olsun kapımızın
Vatandaşımız olsun

Bizim zindanın tavanı yoktur arkadaş
Ökse dört yanımız, çakıl bastığımız yer
Ağır ağır dolaşan canlı cenazeler
Nasıl oldu da elimize geçti mektubun
Cellatlar kuzey rüzgarları bir yana
Kuş uçmaz kervan geçmez bizim buradan
Nasıl etti de mektubun geçti aradan
Bizim bu diyarda olan bitenin
Yok eşi menendi dünyada
Gelgelelim bunları söyleyip yazmak
Yasak
Şu kadarını bil ki Nâzım beşikte bebekler ağladı
Ana babaların düştüğü çileli aşka
Halbuki bir bebe ne düşünür
Kendi cancağızından başka
....
Mum sönmek üzere
Kendi haline ağlıyor oda
....
Kusura bakma arkadaş gardiyan geliyor
Söndü taşa diktiğim mum
Şahlan hayat
Bekliyorum.

MELENAS LOUDEMİS

ÜLKEMİZDE KÜLTÜR VE SANAT ŞENLİKLERİ

İSTANBUL FESTİVALİ

5 TEMMUZ ÇARŞAMBA
Atatürk Kültür Merkezi (Konser Salonu)'nda saat 19.00'da **ÇAĞDAŞ ODA MÜZİĞİ**, Açık Hava Tiyatrosu'nda saat 21.30'da **Leningrad Maly Akademik Balesi,**

6 TEMMUZ PERŞEMBE
Divan Edebiyatı Müzesi'nde saat 21.30'da **DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ KOROSU,** Açık Hava Tiyatrosu'nda saat 21.30'da **SENEGAL ULUSAL BALESİ,**

7 TEMMUZ CUMA
Atatürk Kültür Merkezi (Büyük Salon) da saat 19.00'da **GEORGE ENESCU FLARMONİ ORKESTRASI,** Divan Edebiyatı Müzesi'nde saat 21.30'da **DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ KOROSU,** Açık Hava Tiyatrosu'nda saat 21.30'da **SENEGAL ULUSAL BALESİ,** Rumelihisarı'nda saat 21.30'da **BÖLGESEL HALK OYUNLARI EKİPLERİ,** Yedikule'de saat 18.30'da **KUKLA** (İbiş Otelci)

8 TEMMUZ CUMARTESİ
Atatürk Kültür Merkezi (Büyük Salon)'da saat 19.00'da **GEORGE ENESCU FLARMONİ ORKESTRASI,** Açık Hava Tiyatrosu'nda saat 21.30'da **SENEGAL ULUSAL BALESİ,** Rumelihisarı'nda saat 21.30'da **HUMPHREY LYTTELTON CAZ TOPLULUĞU,** Yedikule'de saat 18.30'da **PİRİN HALK DANSLARI VE ŞARKILARI TOPLULUĞU,** Gülhane Parkı'nda saat 17.00'de **BÖLGESEL HALK OYUNLARI EKİPLERİ**

Her yıl haziran ve temmuz aylarında yurdumuzda kültür ve sanat şenlikleri (festivalleri) yapılmaktadır. Bu yılki şenliklerin hazırlıklarına başlandığını da gazetelerden okuyoruz.

Dünyanın bir çok ülkelerinde kültür ve sanat şenliklerinin yapıldığı, bir çok sanat dallarında yarışmalar düzenlendiği, sanatçılara ödüller ve plaketler verildiği herkesçe bilinen birşey. Giderek bu şenlikler anlam ve nitelik bakımından bizde de önemli aşamalara varmaktadır. Örnek olarak Antalya ve Yarımca şenliklerinden söz edilebilir.

Toplumda her işin yöntemi o işi yapan ve oluşturan veya düzenleyenlerin düşünce yapılarına göre ayrı bir görünüm ve nitelik taşır. Böylece o iş, ancak ve ancak yönelik bulunduğu ereğe göre insanlık bilincinde yaraşık olduğu ve hak ettiği saygınlığı kazanır. Örneğin 1977 temmuzunun 17'sinde sona eren Uluslararası 5'inci İstanbul Sanat Şenliğini ele alalım: Bu şenlikte, 175, 150, 125, 100, 75, 50, 40, 30, 20 lira olan giriş bileti ederlerine baktığımızda bir avuç varsıl mutlu azınlığın dışında toplumumuzun çoğunluğunu oluşturan işçi, emekçi ve dar gelirli yurttaşlarımızın tümünün bu gösterileri izleyemeyeceklerini kolaylıkla anlamış oluruz. Böylece Uluslararası İstanbul Kültür ve Sanat Festivali, insanlığın ortak malı olan kültür ve sanat alanında çeşitli ulusları birleştirip kaynaştırmak bir yana, türlü sınıf ve katmanlardan oluşan kendi halkımızı bile biraraya getirme öngörüsünü (basiretini) gösterememiştir. Aslında bu olgu bizdeki egemen ögelerin işçi-emekçi kamu kesimi ile ne denli kaba bir çelişki içerisinde bulunduğunu göstermektedir.

Bu ve buna benzer görünümler tüm ilkel burjuvazilerdeki doğal niteliklerin birer sonucudur. Günümüzde, 250 - 300 yıllık tarihsel bir geçmişi, orta çağ feodalizmini yıkan kültürü ile **BATI BURJUVAZİSİ,** işçi sınıfı ve halk yığınlarının bir çok alanlarda boşalmasını (deşarjını) sağlayarak, onu uyuşturmak, etkisiz duruma getirmek ve de kendi kültürü içerisinde koşullandırmak için bu gibi kültürel şenliklerini halka özellikle açık tutar, çok ucuz ve karşılıksız şölenler biçiminde sunar. Geri kalmış burjuvaziler ise, işçi sınıfından ve halktan korkar ve ondan ayrı ve ırak durmayı yeğlerler. Çünkü güçsüzdürler ve güçsüzlükleri oranında da katı ve acımasızdırlar.

Günümüz burjuva demokratik ülkelerinde olduğu gibi, işçi sınıfının en doğal hakkı olan toplusözleşme, referandum ve grevin bile erinçlikle (rahatlıkla) yürütülemediği ülkemizde, burjuvazinin en yoğun bir biçimde çöreklenmiş olduğu İstanbulda düzenlenen Uluslararası (!) kültür ve sanat şenliğinden işçi sınıfına ve halka dönük tavır beklemek kuşkusuz bir tür simgecilik olur.

İstanbul festivallerinde batı ve Osmanlı iskolastik ve klasik ürünleri batı burjuvazisinin bile çoktan eskittiği ustalardan konser ve resitaller, tiyatro oyunları sunulmuş, geçen yıl Antom Lehmden ve Georg Mathieu gibi modası geçmiş bireyci ve biçimci burjuva ressamlarının resimleri sergilenmiştir. Bu sergilerin Türkiye'ye getirilmesi, işçi sınıfının alınteri olan yüz binlerce liraya mal olmuştur. Gene geçen seneki festivalde Arkeoloji Müzesi bahçesinde düzenlenen resim ve heykel sergisi, çok dar bir sanatçı kuşağın içerisinde sınırlandırılmış, sanat yaşamı daha yoğun ve ülke sanatını oruntamada (temsilde) daha yetkin ressam ve heykeltraşların bu sergiye katılmasının neden sağlanmadığı anlaşılamamıştır. Yıllardan beri devrimci oldukları için yapıtları polisçe toplattırılarak, ezinç altında tutulan, damlarda çürütülen ressam ve heykeltraşlarımızın hiç birisi İstanbul Kültür ve Sanat Festivalinin her hangi bir gösterisine, her hangi bir sempozyumuna çağrılmamışlardır. İşçi sınıfına, emekçi halka kapalı olan bir festivalin, onun sanatçısına da kapalı olması en doğal bir sonuçtur kuşkusuz.

Şimdi de halkçı belediye başkanlarınca düzenlenen Antalya ve Yarımca Kültür ve Sanat Şenlikleri üzerinde biraz duralım: Her iki festivalde de işçi ve emekçi halkımıza ters düşmeyen programların seçilip, ucuz ve de bedava olarak halka sunuluşu, bu festivali düzenleyenlerle, İstanbul Festivalini düzenleyenler arasındaki anlayışı (zihniyeti) açıkça sergilemektedir. Bugüne kadar gerek Antalya ve gerek Yarımca Şenliklerinde halktan yana konuları içeren film ve tiyatro oyunlarına yer verilmiş, devrimci ressam ve heykeltraşların, karikatürcülerin sempozyuma katılmaları sağlanmıştır. Uzun bir süre gerici MC Hükümetlerince halkımıza oynatılması engellenen KARA ÇARŞAFLI GELİN filminin 1977 ondördüncü Antalya Festivalinde birincilikle ödüllendirilmesi, gene 1976 on üçüncü Antalya Şenliğinde halkın önünde DUVAR RESMİ ve heykel

(Devamı 7. Sayfa'da)

Avni MEMEDOGLU

YAYIN

Cavit TUNCER

İŞÇİ SINIFI BİLİMİNİN YÖNTEM SORUNLARINA AĞIRLIK VEREN BİR EL KİTABI:

DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİ

Çağımız; dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi hareketi ve ulusal kurtuluş savaşımları arasında giderek artan bir yakınlaşmanın ve güçlenen dayanışmanın damgasını taşıyor. Dünyanın ilk sosyalist devletinin, Sovyetler Birliği'nin 60 yıllık engin deneyimi ve sosyalist ülkeler topluluğuna üye herbir ülkenin yeni toplumu geliştirme yolunda attığı başarılı adımlar, Marksçılık - Leninciliğin sağlam temelleri üzerinde güçlü bir tarihsel birikim yarattı. Bu birikimin gür kaynağından beslenen dünya devrim hareketi, konumunu pekiştirdi ve tarihin akışını etkileyen en belirleyici güç haline geldi. Dünya sosyalist sistemi, anti-emperyalist ve anti-faşist savaşımın yıkılmaz bir kalesi olarak konumunu bütün dünyaya kabul ettirdi.

Bu gelişmeler karşısında, devletle bütünleşmiş tekelci kapitalizm aşamasını yaşayan emperyalizmin çelişkileri derinleşti, çürümesi ve cançekişmesi süreci hızlandı. Dünyanın her tarafında gericiliğin güçleri ağır darbeler yedi, klasik sömürgecilik sistemi çöktü ve onlarca yeni bağımsız devlet ortaya çıktı. Çağdaş emperyalizm, kendini bu yeni tarihsel koşullara uydurma yolunda yeni yöntemler geliştirmeye çalışıyor, ancak, çelişkilerini daha da derinleştirmekten öte pek birşey yapamıyor ve alanının sürekli şekilde daralmasından ileri gelen bir hırçınlık içinde günden güne saldırganlaşıyor.

SSCB'de **Marksçılık - Lenincilik Enstitüsü** tarafından hazırlanan **«Dünya Komünist Hareketi»** (1975), işçi sınıfı biliminin bir el-altı kitabı olarak bu alanda karşılaştığımız pek çok sorunu aydınlığa kavuşturuyor. (**Konuk Yayınları, İşçi Sınıfı Bilimi Dizisi,** Aralık 1977). Leninci ilkelerin ışığında devletle bütünleşmiş tekelci kapitalizmin derin bir analizini yapan kitap, çağdaş emperyalizmin kendini **«yeni koşullara uydurma stratejisi»**nin iflasını ve bütün zaaflarına rağmen büyük bir tehlike olmaya devam ettiğini, gerçekçi bir yaklaşımla gözler önüne sermiş. Kitabın yazarları; Lenin'in ideolojik mirasına dayanarak ve başta SBKP olmak üzere tüm komünist partilerinin deneyimlerinden yararlanarak çağdaş komünist hareketin başlıca sorunlarına ışık tutuyor ve hareketin geleceğine ilişkin bilimsel tahminlerde bulunuyor. Özellikle, komünist ve işçi partilerinin **1969 Uluslararası Danışma Toplantısı** kararlarından, SBKP'nin ve diğer kardeş partilerin **«Lenin'in 100. Doğum Yıldönümü»** belgelerinden ve **SBKP'nin 24. Kongre** metinlerinden yola koyulan yazarlar, önce komünist partilerinin programlarındaki ekonomik görevler ve istemler üzerinde duruyorlar ve bunları Leninci ilkeler çerçevesinde değerlendiriyorlar; daha sonra da, sosyalist devrim teorisinin temel sorunlarına **yöntem** açısından eğilerek, tarihsel süreç içinde derinleşip zenginleşen bu teoriyi yeni gelişmelerin değişmelerin ışığında Leninci bir yaklaşımla analizden geçiriyorlar. Bu çerçeve içinde; politik düzeydeki örgütlenmenin görevleri, Leninci yeni tip partinin niteliği ve günümüz koşullarına uygun devrimci zihniyeti, onun kitlelerle bağları ve kardeş partilerle ilişkileri, stratejisi ve taktikleri, dünya devrim süreci içinde aldığı yer ve üstlendiği görevler gibi olağanüstü önem taşıyan bir sorunlar demeti aydınlığa kavuşturuluyor, yeni tip partinin silinmez bir özelliği olan enternasyonalizme bağlılığı vurgulanıyor.